Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5200 — 10/23 ՄԱՐՏ 1903 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 24 ԶԻԼՀԻՃԷ 1320 — Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5200

درعلیه‌ده غلطه‌ده ﴿آره‌ولك﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամոնտօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրք.
» »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ ղրկողներուն 1½ ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ԿՆՈՋ ԴԵՐԸ

Եթէ առիթ ունեցած էք, տիկիններ եւ Օրիորդներ, մերթ ընդ մերթ ակնարկ մը նետելու Սթամպուլի այս տարուան Քարնէ Մոնտէններուն վրայ, անշուշտ նշմարած պիտի ըլլաք թէ տասը երեկոյթի վրայ, առանց չափազանցութեան, ութը հրեայ հաստատութեանց ի նպաստ կազմակերպուած պարահանդէսներ էին եւ այդ ութին վրայ ալ գոնէ չորսը հրեայ օրիորդներու կողմէ կազմուած աղքատախնամներու կողմէ տրուած։

Այո՛, գիտեմ ձեր պատասխանը. «Մենք միթէ բարեգործութեան ինչ ըլլալը չե՞նք գիտեր եւ Հրեաներէ՞ն պիտի սորվինք։ Դուն տղաս, դեռ ծնած չէիր, երբ մենք ստակ կը հաւաքէինք եւ ափերով կուտայինք լիուլի, բարեգործական հաստատութեանց համար, դպրոցներուն համար եկեղեցիներուն համար»։

Որքա՜ն տարբեր է մեր մտածելու եղանակը, յարգելի տիկիններ։ Արդէն ուղղակի ձեզի չէ խօսքս, որովհետեւ կը խոստովանիմ թէ, դուք շատ անգամ անձամբ աշխատած էք բարեգործական հաստատութեանց համար։ Իրաւ է թէ ձեր լուման երբեք չէք մերժեր եկեղեցիի պնակներուն եւ կամ աղքատի մը ի նպաստ տրուած վիճակահանութեան մը համար։ Չէք զլանար, աղքատ աղջկան մը ճեհիզին համար, յաճախ չգործածուած զգեստներ իսկ։ Վերջապէս ձեր հանդիստը չխանգարելու չափով մասնակցած էք միշտ, դժբաղդներու ցաւերը ամոքելու համար եղած ջանքերուն։

Բայց դուք, մանուշակագոյն օրիորդներ, ըսէք, կ՚աղաչեմ ինչ ձեւով կը հատուցանէք ընկերութեան հանդէպ ձեր պարտականութիւնը։ Միթէ անիրա՞ւ եմ բոլորովին, եթէ ըսեմ որ կը նախանձիմ տեսնելով օտարազգի օրիորդներու ջանքերը, մարդկութեան ամենէն գովելի ու նուիրական պարտականութեանց մէկը ի գործ դնելու համար, Բարեգործութիւնը։

Անցեալները երեկոյթի մը մէջ, եռանդոտ եւ զուարթ քառեակէ մը յետոյ, երբ պարասրահին մէկ անկիւնը մեկուսացած, վայրկեան մը հանգիստ կ՚առնէի սրտի եւ մտքի բոլոր ձիրքերով օժտեալ օրիորդի մը հետ, չեմ գիտեր ինչո՞ւ սա հարցումը եկաւ շրթներուս վրայ։ «Օրուան մէջ ո՞րչափ ժամանակ յատկացուցած էք, օրիորդ, բաղդի ժառանգազուրկներուն։»

Իրաւամբ օրիորդը նկատել տուաւ թէ երիտասարդ աղջիկ մը ազատ չէր ուզածը ընելու։ Նախ եւ առաջ ընտանիքին հաւանութեան կնճռոտ խնդիրը կար. յետոյ բարեկամուհիներու միջեւ համաձայնութիւն մը գոյացնելը դժուար բան էր. վերջապէս կարելի՞ էր միշտ աղքատաց համար դրամ խնդրել ասկէ անկէ։

Ահա այս կէտին վրայ է ճիշդ որ զիրար չենք հասկնար օրիորդ։ Ես չեմ պահանջեր որ մինակ ստակ հաւաքէք եւ աղքատներուն բաժնել տաք։ Ո՛չ, այդ գործը այրերն ալ կրնան ընել։ Ձեր պաշտօնը աւելի բարձր եւ աւելի ամոքիչ է, օրիորդ, թշուառներուն քով։ Ձեր դերը աւելի դժուար, աւելի փափուկ է կեանքի առումին մէջ։ Անտարակոյս, դրամը մեծ ուժ է՝ վանելու համար աղքատիկ խրճիթներէն չքաւորութեան սեւ ստուերը, բայց ատիկա բաւական չէ։ Եւ նոյն իսկ երբեմն առանց փափկանկատութեան եղած դրամական նուէր մը, աւելի մեծ դառնութեան մը պատճառ իսկ կրնայ ըլլալ։ Ո՛չ, ձենէ պահանջուածը միայն դրամ հաւաքել չէ ուրեմն, այլ անկէ աւելի բան մը։ Ձեր անձէն, ձեր ժամանակէն պէտք է տաք։

Ի՞նչ կ՚ըլլայ եթէ քանի մը վայրկեան պակաս կենաք Մատամ Լէֆիմի եւ կամ Մատամ Անժէլի խանութը, քանի մը վայրկեան պակաս կարդաք Վիքթոր Հիւկոյի կամ Լամառթինի բանաստեղծութիւնները եւ կամ, ո՛վ գիտէ, Բօլ Պուռժէի կամ Մարսէլ Բռէվոյի վիպասանութիւնները։ Եթէ քանի մը վայրկեան պակաս մաքրէք ձեր դաշնակին վրայ, կամ չարչարէք ձեր ջութակը։ Եւ մանաւանդ եթէ քանի մը բոպէ զեղչէք ձեր բարեկամուհիներու Ֆայվ օգլօգներէն։

Ու այսպէս պիտի ունենաք օրուան մէջ տրամադրելի ժամ մը կամ երկու։ Պիտի կարենաք այն ատեն երթալ անձամբ այցելել աղքատներուն, տանիլ անոնց մխիթարութիւն, հոգեկան սփոփանք եւ երբեմն ալ նիւթական օգնութիւն։ Պիտի կրնաք խրատներ տալ անոնց եւ ամոքել անոնց հոգեկան տագնապները։

Արեգական ճառագայթի մը նման՝ պիտի մտնէք դուք այդ խրճիթներուն մէջ, միանգամայն լուսաւորելով, տաքցնելով ու զուարթացնելով, եւ դուք պիտի վարձատրուիք։

Անշուշտ մայրերը պիտի բողոքեն ի սկզբան. «Տէր Աստուա՛ծ, աս էր պակաս, հիմակ ալ աղջիկս դուռ դուռ պիտի պըտըտի՜ չէ՞ր»։ Բայց մի խռովիք մայրեր, ձեր աղջիկները բան մը վրայ չպիտի տան։

Անոնք մօտէն պիտի շօշափեն կեանքին լուրջ կողմը։ Շուտով պիտի հասկնան թէ կեանքի մէջ Գառլըմանի զօքիւմ Դայըծօնեէր, Բօլ Վէռլենէ, դաշնակէ եւ Ֆայվ օգլօգէ զատ ուրիշ բաներ ալ կան. անոնք ապագային լաւ մայրեր պիտի ըլլան, բարի ու առկուն կիներ, որոնք իրենց լուրջ խորհուրդներովը եւ բարոյալի խրախոյսովը պիտի երկարեն իրենց ամուսնոյն ջանքերը, փոխանակ զինքը փճացնելու սնոտի եւ շլախտական պահանջումներով։

Ինչո՞ւ համար օրիորդներ, ձեր ուսումներէն, որոնց համար ձեր ծնողքը այնչափ դրամ վատնած են, չօգտուին աղքատիկ աղջիկները։ Ինչու աղջկանց վարժարաններու մէջ դասախօսութեամբ չէք ուզեր օգտակար ըլլալ։ Պիտի աւանդէք եւ պիտի սորվիք միանգամայն, ինչո՞ւ, իրենց զարգացման աստիճանին համեմատ չուսուցանէք անոնց, ձրի դասախօսութիւններով, ինչ որ յաճախ տեղի կ՚ունենայ Եւրոպայի մէջ, երաժշտութիւն կամ գծագրութիւն եւ կամ լեզու մը՝ ֆրանսերէն գերմաներէն կամ անգլիերէն զոր այնքան լաւ գիտէք։ Կամ նոյն իսկ ինչո՞ւ չսորվեցնէք անոնց՝ մարդավարութեան եւ կենցաղագիտութեան օրէնքները, որոնց դժբաղդաբար բնաւ կարեւորութիւն չեն տար մեր վարժարաններուն մէջ եւ որ սակայն այնքան օգտակար պիտի ըլլայ, իրենց ապագայ կեանքին մէջ։

Չեմ պահանջեր որ ձեր բոլոր ժամանակը դասախօսութեամբ եւ կամ աղքատներուն այցելելով անցընէք։ Ո՛չ բնաւ։ Պարեցէք որչափ որ կ՚ուզէք։ Եւ ալ աւելին թէնիս ալ խաղացէք, եթէ կը փափաքիք, յետոյ գրականութեամբ ալ զբաղեցէք, եթէ այդ ճաշակը ունիք։ Նաեւ ձեր հագուստներուն մէջի Ֆռու Ֆռուն, Ռաֆը եւ Տօսէն Ռաֆը մի դնէք։ Գացէք ձեր ընկերուհիներուն Ֆայվ օգլօգին եւ նպաստեցէք, Միւլարիէի կաթոններուն եւ Թօգաթլեանի ախորժահամ պռիօշներուն սպառման։ Բայց ձեր կեանքի նպատակը եւ եռանդը ատիկա թո՛ղ չըլլայ միայն։ Մաս մը հանեցէք նաեւ աղքատներուն եւ դժբաղդներուն. մի մոռնաք թէ մէն մի անհատ իր ճիգը պէտք է բերէ ընդհանուր մարդկութեան բարելաւութեանը համար։

Ամուսնացեալ կիները գէթ ունին իրենց դերը այս աշխարհի վրայ, եւ կարեւորագոյն դեր մը։ Նախ ընտանեկան ներքին ծանր հոգերը, յետոյ պարկեշտ, առողջ միտքով ու մարմնով, եւ քաղաքակրթեալ անհատներ հասցնելու, դժուարին եւ նուիրական պարտականութիւնը։

Բայց դո՛ւք, օրիորդներ։

ՀՈՆՈՒ

ՀԱՅ ԴԵՐԱՍԱՆՈՒՀԻՆԵՐՈՒՆ ՇՈՒՐՋԸ

Փետր. 1 ամսոյն Ծաղիկ շաբաթաթերթին մէջ յօդուած մը հրատարակուած էր «Հայ դերասանուհիներ» խորագրով։ Արդարեւ սոյն հրատարակութիւնը գրեթէ հակիրճ պատմութիւնն էր թատերական սկզբնաւորութեան մեր մէջ։ Սակայն մի, Ջաղէպերու մասին կան քանի մը Թիւրիմացութիւններ, զորս պարտաւորութիւն կը համարիմ ուղղել եւ ճշմարտութիւնը ի վեր հանել իր ամէն պարագաներովը։ Որովհետեւ ինծի այնպէս կը թուի թէ թատերական պատմութեան ստուգութիւնը եթէ այժմէն չխուզարկուի, 20–30 տարի յետոյ՝ աւանդական տարաձայնութեանց հետեւողութեամբ թեր ու դէմ կարծիքներ պիտի կազմուին։

1. Նախ յօդուածագիրը կ՚ըսէ թէ երբ 1861 դեկտ. 14ին Արեւելեան Թատրոնը կը կազմակերպուի, դերասանուհիներու խումբը աւելի կը բազմանայ, որոնց մէջ առաջին կը հանդիսանան Օր. Արուսեակ Փափազեան եւ Օր. Ֆանին։

Արեւելեան Թատրոնը բացուելուն՝ առաջին անգամ ներկայացուեցաւ Երկու Ցիսնապեսներ անուն թատերախաղը, որուն մէջ կը գտնուէին Օր. Արուսեակ եւ Օր. Ազնիւ Փափազեանք. երբեք Ֆանի անունով դերասանուհի չերեւցաւ բեմին վրայ, ո՛չ Արեւելեան Թատրոնի սկզբնաւորութենէն վերջը, ո՛չ Իզմիր Ս. Էքշեանի թատերախումբին, ոչ Ս. Հէքիմեանի, ոչ ի Կէտիկ-Փաշա Յ. Վարդովեանի եւ ոչ ալ այլ եւ այլ տեղեր բացառիկ ներկայացումներու մէջ։

2. Արեւելեան Թատրոնի քայքայման պատճառը Ս. Էքշեանն էր կ՚ըսէ յօդուածագիրը.—երբեք, այլ բուն իսկ պատճառը տնօրէնութեան խմբակն էր որ այդ քայքայումը վերագրեց Ս. Էքշեանի, վասն զի նոյն տնօրէնութիւնը կանխաւ պայմանագրութիւն մը կնքած էր հետեւեալ կերպով. 11 տարեկան 250 ոսկի 3 տարի շարունակելի, եւ շաբաթն ալ մէկ անգամ ներկայացում, նոյնպէս այսպիսի բարձր գումար մըն ալ Օր. Արուսեակի հետ սակարկած էր. միւս դերասանները ամսականով էին եւ երեք կարգի վերածուած, առաջին կարգը կ՚ընդունէր 800 ղրուշ, երկրորդը 600, իսկ երրորդը 400։ Արդ՝ տարեկան այս մեծ գումարները, Բ. շրջանին Թատրոնի վերաշինութեան ծախքը եւ նորեկ դերասանուհիներու ամսականները մաս առ մաս վճարելու համար՝ դժուարութեան կը հանդիպէր Թատրոնին վարչութիւնը։ Ժամանակին վճարելու խոստումները չկատարուելով՝ յաճախակի դժգոհութիւններ կը յայտնէին դերասանները։ Ներկայացման գիշեր մը Էքշեան իր դերը կատարելէ առաջ, դրամը պահանջեց. պատուաւոր անձնաւորութեանց կողմէ եղած բոլոր յորդորները անօգուտ եղան. Էքշեան վերջ ի վերջոյ Թերահաշիւ 30 ոսկի պահանջեց կանխիկ, սակայն տնօրէնութիւնը այդ գումարն ալ չկրցաւ վճարել, որով նոյն գիշերը ներկայացումը դադրեցաւ։

Տնօրէնութիւնը անկէ ետք առանց Ս. Էքշեանի ալ իր ներկայացումները կրնար շարունակել, ինչո՞ւ չշարունակեց. միթէ Էքշեան ունէր այդպիսի մեծ ազդեցութիւն մը, որով կարենար ներկայացման շարունակութիւնը ընդհատել։

Ըստ իս հասոյթը չէր համապատասխաներ պարտքերու վճարման, եւ եթէ Էքշեանի միջադէպը տեղի չունենար, թատրոնը պարտքի ներքեւ ընկճուելով՝ ինքնիրեն պիտի քայքայուէր, վասն զի Արեւելեան Թատրոնի ներկայացմանց դադարումէն յետոյ՝ Արուսեակ կը պահանջէր 100 ոսկի, Էքշեան կը պահանջէր 150–200 ոսկի, Պէնլեան 50 ոսկի, ամսականաւոր դերասաններն ալ կը պահանջէին իրենց ամսականին համեմատ գումարներ, թող արտաքին բացառիկ պարտքերը։ Յաջորդ ձմեռնային շրջանին՝ Պ. Մաղաքեան եւ Յ. Վարդովեան Արեւելեան Թատրոնին մէջ սկսան ներկայացումներ տալ, մինչդեռ Էքշեան Թատրոնին նոյն խմբովը՝ Իզմիրի մէջ իր ներկայացումները կը շարունակէր եւ հասոյթէն գոյացած գումարը բաժնի վերածելով՝ իւրաքանչիւր ոք կը ստանար իրեն բաժնին ինկած գումարը։ Իզմիրի մէջ չորս դերասանուհիներ կային, Օր. Արուսեակ եւ Օր. Ազնիւ Փափազեանք, Օ. Պալծառ եւ Օր. Կոստիան։ Իսկ Օր. Ազնիւ Խամսեան չտեսնուեցաւ յիշեալ դերասանուհիներուն մէջ։ Նաեւ Իզմիրցիք ցուրտ ընդունելութիւն մը չըրին, այլ ընդհակառակը քանի մը մեծ անձնաւորութիւններ ստակ տուին Էքշեանի, որպէս զի խումբը Իզմիրի մէջ ներկայացում տայ։

Ս. Էքշեան Իզմիրէն վերադարձէն ետքն ալ զանազան տեղեր ներկայացումներ տուաւ, մինչ յօդուածագիրը կ՚ըսէ թէ Իզմիրէն վերադարձին՝ Էքշեան բոլորովին կը ձգէ Թատերական ասպարէզը։ Սխալ է այդ։

Յօդուածագիրը հետաքրքիր է հասկնալ թէ իր դերասանուհիներու նահապետ կոչածը դեռ կ՚ապրի՞։ Այո՛ կ՚ապրի, սակայն, տիկին անուամբ։ Էքշեանի ամուսնութենէն երկու տարի յետոյ, «կը կարէ Արթին» մականուամբ մարդու մը հետ կ՚ամուսնանայ։ Հինգ տարիէ ի վեր կը ճանչնամ զինքը, ջղային եւ կորովի է։ Լաւ լուացարարուհի մըն է. երբեք դերասանական յատկութիւն մը չերեւիր ո՛չ խօսուածքին, ո՛չ շարժմունքին եւ ո՛չ իր բնական նկարագրին վրայ։

Ռ. Ս.

ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԿՐՕՆՆԵՐ

ՊՈՒՏՏԱ

(ՆԵՐԱԾՈՒԹԻՒՆ)

Ե

52. Պուտտա ինչ խօսքերով տուաւ անոնց այս կանոնը։

— Պուտտա աշակերտներուն ըսաւ. «Դուք ազատ էք բոլոր մարդկային կամ աստուածային կապերէ։ Գացէք, ուրեմն, եղբարք, գացէք եւ քարոզեցէ՛ք վարդապետութիւնը ամէն տեղ, բովանդակ կենդանի էակներու փրկութեան համար, գթացէ՛ք աշխարհի վրայ, ուրախութեան, օրհնութեան թէ մարդոց եւ թէ աստուածներու փրկութեան համար։

Շատեր ունին մաքուր սիրտ եւ բարի կամք. ասոնք ա՛յն ատեն միայն պիտի կորսուին, երբ չլսեն Պուտտայի փրկարար վարդապետութիւնը. ասոնք պիտի յարին ճշմարտութեան եւ պիտի խոստովանին։

53. Պուտտա մինակը մնա՞ց Պէնարէսի մէջ։

—Ո՛չ. Նա Ուրուվէլա վերադարձաւ։ Հո՛ն անտառներու խորը, հիւղակներու մէջ բազմաթիւ Պրահմաններ կ՚ապրէին. սրբազան կրակը կը պահէին անոնք եւ Վէտայի պատուիրած զոհերը կը կատարէին։ Պուտտա քարոզեց անոնց՝ զգայական հաճոյքներու, կրքերու եւ բաղձանքներու կրակին վրայ եւ շատ աշակերտներ ու հետեւողներ շահեցաւ անոնց մէջ։

Ետքը շարունակեց իր ճամբան, եւ հասաւ Ռաճակրիհա եւ հո՛ն Պրիմպիսարա Թագաւորը եւ իր ազնուականներէն շատեր հաւատացին անոր։

Փրկութեան վարդապետութիւնը այսպէս շատ շուտ կը տարածուէր։

54. Իր հայրենիք՝ Քափիլավասթու՝ չվերադարձա՞ւ երբեք։

— Ռաճակրիհայէն Քափիլավասթու գնաց, ուր արդէն կանխաւ հասած էր իր գործերուն համբաւը։ Նա արքունի ապարանքը չմտաւ. մնաց իրեն ընկերացող եղբայրներու հետ, անապատի մը մէջ, քաղաքին դիմացը, միաբանութեան կանոնի պատուէրներուն համեմատ։ Սուտտօտանա Թագաւորը եւ բոլոր արքունի պարագաները քաղաքէն դուրս ելան՝ Պուտտան ողջունելու համար։ Բայց երբ զանի տեսան աղքատօրէն հագուած, Պիքշուի մը նման, մազերը եւ մօրուքը փքրուած, ամչցան անկից։

Այգուն, Պուտտա առաւ իր պնակը (1) (քասախ) եւ քաղաք իջաւ, դռնէ դուռ մուրալու համար՝ միաբանութեան կանոնին համեմատ։

Երբ իր հայրը իմացաւ այս բանը, շուտով վազեց եւ յանդիմանելով ըսաւ. «Զաւակս, ինչո՞ւ այդպէս զիս կը թշնամանես եւ ողորմութիւն ուզելու կ՚երթաս մուրացիկի մը պէս»։

Պուտտա պատասխանեց. «Իմ ցեղէս եղողներուն ամէնքն ալ այսպէս սովորած են»։

Սուտտօտանա չհասկցաւ եւ պոռաց. «Մենէ ո՛չ մէկը իր դռներուն առջեւ մուրալու եկած է»։

Պուտտա ժպտեցաւ եւ ըսաւ. «Դուն եւ քուկիններդ իրաւամբ այդպէս կը մտածէք։ Բայց ինծի համար, մեր նախնիք անցեալ դարերու Պուտտաներն են եւ ամէնքն ալ ինծի պէս ըրած են»։

55. Պուտտա չփափաքեցա՞ւ տեսնել իր կինը եւ իր զաւակը Ռահուլան։

Նոյն օրը, ան իր երկու աշակերտներուն ընկերակցութեամբը (3) գնաց Իասօտարա իշխանուհին գտնելու։ Իշխանուհին երբ տեսաւ զինքը մուրացիկի զգեստով, խօսք մը իսկ չկրցաւ ընել. այլ անոր ոտքերը ինկաւ, փարեցաւ անոր ծունկերուն զառնապէս, լալով։

Պուտտա վերցուց զանի, մխիթարեց անուշ խօսքերով, կրթեց վարդապետութեան մէջ։ Իր խօսքերը լա՛ւ ընդունելութիւն գտան նորա սրտին մէջ։

Երբ մեկնեցաւ Պուտտա, Իասօտարա ամենէն չքեղ զգեստները հագցուց իր Ռահուլա զաւկին՝ եւ իր հօրը ղրկեց, անոր հրիտակը խնդրելու համար։

Տղան ներկայացաւ Պուտտային եւ ըսաւ. «Հա՛յրիկ, ժառանգութիւնս ինծի տուր։»

Պուտտա բռնեց անոր ձեռքէն եւ քաղաքէն դուրս, Նիկրոտայի անտառը տարաւ զայն, հոն ուր ինքը հաստատուած էր իր աշակերտներով, եւ հոն ըսաւ Ռահուլային. «Զաւակս, դուն ինձմէ կորստական ժառանգութիւն մը կը պահանջես, որուն արդիւնքն է վիշտ ու ցաւ. քեզի տալու համար ատանկ բան մը չունիմ։ Բայց այն գանձերը, զոր ստացայ գիտութեան ծառին տակ, թող քուկդ ըլլայ։ Անոր հոգեւոր ժառանգութիւնը, զոր քեզի կը թողում եւ մէկը չկրնար զանոնք խլել քենէ»։

Անմիջապէս հրամայեց Սարիփութային որ Ռահուլան ընդունի ընտրեալներու միաբանութեան մէջ։

Ռահուլայէն զատ՝ Պուտտայի ազգականներէն շատերը մտան միաբանութեան մէջ։ Ասոնց մէջ պէտք է յիշել Անանտա, Տէվատաթա, Իւբալի եւ Անուրուտտա։

56. Ասոնց հետ յիշուելիք Պուտտայի գլխաւոր աշակերտները որո՞նք են.

—Մօկալլանա եւ Քասիաբա։

57. Պուտտա ո՞րչափ մնաց Քափիլավասթուի մէջ։

—Իր վարդապետութեան երկրորդ տարւոյն ձմրան չորս ամիսները հոն անցուց։ Ետքը մեկնեցաւ շարունակելու համար իր գործը ուրիշ երկիրներու մէջ։

58. Պուտտան ո՞րչափ ատեն քարոզեց վարդապետութիւնը։

—Մինչեւ իր մահը. այսինքն ամբողջ 46 տարի։ Այս ժամանակամիջոցին՝ տարուան ութ ամիսները գիւղէ գիւղ, քաղաքէ քաղաք, երկրէ երկիր պտտեցաւ, միշտ իր աշակերտներէն խումբի մը ընկերակցութեամբ եւ ամէն տեղ կրթելով ժողովուրդը՝ իր քարոզութիւններով, իր յորդորներով եւ իր առակներով։ Բայց ձմրան չորս ամիսները կ՚անցընէր իր միաբանոյն տեղը կամ իր հետեւողներէն մէկուն տանը մէջ կամ պարտէզներուն եւ անտառակներու մէջ, զոր հարուստ նորադարձներ նուիրած էին միաբանութեան։

* * *

---

(1) Պուտտայական մուրացիկ եղբայրներու պնակը հողէ շինուած է եւ կոնք մը ունի. միաբանութեան մէն մի անդամը իր վրայ կը կրէ եւ անով կը ժողուէ իր օրական սնունդը։ Նոյն ինքն Պուտտան ա՛յն ատեն կը շեղէր այդ օրէնքէն, երբ իր հետեւողներէն մէկուն տունը հրաւիրուէր կերակուրի։

(2) Շա՛տ հին ժամանակներում, որու մեծութիւնը խոյս կու տայ պատմութենէն, եղած են Պուտտաներ. վասն զի, ինչպէս որ մոլորութիւններ, մեղքեր ու վշտեր միշտ մեր շուրջն են հոգւոյ փրկութիւնն ալ մեր կարողութեան մէջ է։ Այն մարդը, որ լրջօրէն կը ջանայ հասնիլ գիտութեան եւ հոգեւոր փրկութեան, միշտ միջոցներ ունի։ Իւրաքանչիւր անգամ երբ յստակ վարդապետութիւնն կը սպառնայ անհետիլ եւ երբ մարդկութիւնը անդնդասոյզ ըլլալու կէտին հասեր է զգայական հաճոյքներու եւ բարոյական մթութեան մէջ, Նոր Պուտտա մը երեւան կու գայ։ Այս Պուտտաներէն վերջինը, մեր դարու լոյսը, սուրբ Պուտտա Կօթաման եղաւ, որու վարդապետութեան կը հետեւինք մենք։

(3) Միաբանութեան անդամներէն եւ ոչ մէկը չկրնար միս մինակը երթալ կնոջ մը քով։

Արտաքին Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Երեսփ. Ժողովին մէջ.— Կրօնական միաբանութեանց արտօնութեան խնդիրը.— Յանձնաժողովին տեղեկաբեր Պ. Ռապիէի յայտարարութիւնը։

Բարիզ, 18 մարտ.— Երեսփ. Ժողովին մէջ երէկ ալ շարունակուեցան կրօնական միաբանութեանց արտօնութեան վերաբերեալ վիճաբանութիւնները։ Խորհրդարանական յանձնաժողովին նախագահ Պ. Ֆերտինան Պիւիսոն իր ճառին վերջին մասը արտասանելով, սապէս վերջացուց.

«Ստորնացում մը պիտի ըլլայ, եթէ Երեսփ. Ժողովը, գործելու իր կատարեալ ազատութեանը մէջ, վերջնական արտօնութիւն մը շնորհէ կրօնական միաբանութիւններու եւ բացարձակապէս յայտարարէ.— «Ֆրանսայի մէջ կրօնական միաբանութիւն չենք ուզեր»։

Պ. Պիւիսոն երբ բեմէն իր տեղը կը դառնար, իր բարեկամները զայն շնորհաւորեցին։ Յետոյ խօսեցան զանազան երեսփոխաններ թեր ու դէմ։ Երեսփոխան մը մէջ բերաւ միաբանական զանազան հաստատութեանց մէջ պատահած դայթակղական վերջին դէպքերը։ Նախարարապետ Պ. Քոմպ յայտարարեց թէ հրամայած է քննութիւն կատարել, ոչ միայն Պոն Բասթէօրի տասնվեց հաստատութեանց, այլ արտօնուած քանիերեք հաստատութեանց մասին եւ թէ այդ քննութիւնները կը կատարուին, որոնց արդիւնքը ստանալուն պէս ժողովին պիտի հաղորդէ։ Բեմը ելաւ խորհրդարանական յանձնաժողովին տեղեկաբեր Պ. Ռապիէ՝ բացատրելու համար իր տեղեկագրին եզրակացութիւնները։ Այդ միջոցին միջադէպ մը պատահեցաւ, ընդհանուր ծիծաղ պատճառելով։ Պ. Ռապիէ կ՚ըսէր թէ առանց կիրքի պիտի խօսի, թէեւ կրօնական թերթերը, ինչպէս Քռուա յարձակումներ ըրին իրեն դէմ։ Երեսփոխան Պ. Պոտրի տ՚Ասօն նստած տեղէն պոռաց.— «Այդ լրագիրը կը յանձնարարեմ որ կարդաք։» Պ. Ռապիէ պատասխանեց թէ սիրով պիտի կարդայ եթէ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (8)

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ԱԼՔՈԼԱՎԱՃԱՌԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

Ա

Վէրնիէի ծանօթացումը Օր. Էմմըլին Վէրնըքուրի հետ, տեղի ունեցաւ պատուական մարդու մը միջոցաւ, որ թշուառութեան ու ապականութեան այս դարուն մէջ, Սէն-Վէնսան-Բօլի գործը կը կատարէր, ինքզինքը նուիրելով մարդկային ցաւերը սփոփելու։ Այդ անձը Պ. Ռամբէնն էր, որ վիճակահանութիւն մը կը կազմակերպէր մանկապաշտպան Ընկերութեան ի նպաստ, եւ իր ազնուապետական յաճախորդներուն գթութեան հրաւէր մը ընելու համար՝ Տովիլ գացած էր. հոն Կրանտ Օթէլի մէջ հանդիպեցաւ Վէրնիէ-Մարէօյլի, որ տեղի ունենալիք առաչաններուն համար՝ Տովիլ փութացած էր։ Պ. Ռամբէն կը ճանչնար զայն, ամէն տարի անկէ առած խոշոր ողորմութիւններուն պատճառաւ։ Իսկոյն իր մասնախումբին մէջ առաւ զայն, յայտնելով թէ վաւերական դքսուհիներու եւ մարքիզուհիներու ընկերակցութիւնը պիտի վայելէր։ Վէրնիէ-Մարէօյլ սկսաւ անձնուիրաբար աշխատիլ այդ գործին, եւ ազնուապետական բոլոր գեղեցիկ կիներուն մէջէն, որոնք կը ջանային տոմսակներ ծախել իրենց բարեկամներուն, աչքին զարկաւ օրիորդ մը Վէրնըքուրը։ Վիճակահանութեան տոմսակ վաճառող կիներուն մէջ, կարգախօսի մը պէս կ՚ըսէին. պէտք էր Էմմըլինը ամուսնացնել Վէրնիէ-Մարէօյլի հետ։ Անտարակոյս, չինական մըն էր անիկա։ Բայց կրկին անուն մը կը կրէր, ինչ որ ազնուականութեան դրոշմ մը ունենալ կը թուէր։ Մնաց որ Սէն-Բէրը հո՞ն չէր միթէ, կոմսի տիտղոսի մը շնորհելու համար այդ պատուական միլիոնատէրին, որուն դրամը օգտակար պիտի ըլլար, բարձր ծագում ունեցող եւ աղքատ աղջկան մը հետ ամուսնանալով։

Վէրնիէ, ամէն կողմէ մղուած, եւ ինք ալ հրապուրուած ըլլալով կացութեան նորութենէն, այդ սիրային արկածախնդրութեան մէջ նետուեցաւ։ Քառասունըհինգ տարեկանին մէջ ամուսնացաւ Օր. Էմմըլին տը Վէրնըքուր տէ զ՚Էսարի հետ, որ քսանվեց տարու էր միայն, բայց այդ տարիները կրկին կը հաշուուէին գիւղերու տարիներուն պէս։ Օր. Էմմըլին իր մայրը իսկ Վէրնիէ՝ երիտասարդ Քրիսթիանը, ունէր, որ ուսումը աւարտած՝ կեանքի մէջ կը մտնէր, հօրը ունեցած գաղափարներէն շատ տարբեր գաղափարներ ունենալով շատ մը խնդիրներու մէջ։ Սքոթի սիրահար Նոր դաստիարակութեան մէկ արտադրութիւնն էր անիկա, որ մտաւորականութենէ հեռացուցած է երիտասարդութիւնը։ Վարժարանին մէջ շատ քիչ ուժ տուած էր լատիներէնի, բայց ոչ մարմնամարզի, եւ եթէ տկար էր վերծանութեան մէջ, ֆութպօլի մասին ախոյեան կը հանդիսանար։ Րէսինկ, Թէնիս, պօլօ, հեծելանիւ, ինքնաշարժ կառքեր վարել, հետզհետէ ասոնք եղած էին իր սիրական զբաղումները։

Քրիսթիան առեւտրական բարձրագոյն վարժարանէն ելած էր փայլուն յաջողութեամբ մը, գերմաներէն եւ անգլիերէն լաւ գիտնալուն շնորհիւ։ Իր զինուորական ծառայութիւնը ըրած էր հեծելազօրքի որսորդներու չորրորդ գունդին մէջ։ Հոն ծանօթացած էր Լոնկէն, Վէրթմոււ եւ Ֆապրըկէ անուն երեք հեծեալ զօրքերու, որոնք հարուստ ընտանիքներու զաւակ ըլլալով ո եւ է ասպարէզի չէին հետեւած եւ ձանձրոյթով կը սպաննէին զինուորական ծառայութեան շրջանին։ Այս ընկերակիցներուն մէջ՝ չուայտութեան սովորութիւններ ստացաւ. իր անունը ոչ նուազ կը յիշուէր սիրային արկածներու մէջ։ Քաղաքին ոգելից ըմպելի ծախող բոլոր խանութներուն մէջ կը յաղթանակէր Վէրնիէ-Մարէօյլ։ Եւ երբ Քրիսթիան որսորդ զինուորը զբօսավայր մը կը մտնէր, այն ընդունելութիւնը կը գտնէր՝ որուն Ռօթշիլտ պիտի արժանանար, լումայափոխի մը խանութը մտած ատեն։ Իր սնապարծութիւնը կը զգուէր ատիկա, ու ցուցամոլութեան համար, բերել կու տար այն զանազան ըմպելիները՝ որոնք սրճարանատէրերը հարկ կըզգային ունենալ, յաճախորդներուն քմահաճոյքին գոհացում տալու համար. ըմպելիներուն համը կը նայէին, իրարու հետ կը բաղդատէին զանոնք, եւ ընդհանրապէս, Բուտաւալ Քարթ Ժօնն էր որ յաղթանակը կը տանէր միւս այլազան թոյներուն վրայ, որոնք սեղանին շուրջ խմբուած բալորակին մէջ կը հրամցուէին իրարու, ամենուն կողմէ յայտնուած շնորհաւորութիւններու մէջտեղ։

—Ամենէն շիքը հայրիկն է նորէն։

—Ա՛հ, աղէկ դրամ պիտի շահէ իր սրուակներու սպառումէն։

—Այս ամէնը Քրիսթիանի պիտի իյնայ։ Ա՛հ, անզգամ Քրիսթիան։ Եթէ ուզէր իսկ խմել իր ժառանգութիւնը, չպիտի կրնար ընել այդ բանը։

—Կրնաս ոգելից ըմպելիի սնտուկներ բերել տալ, եթէ խնդրես ընտանիքէդ։

—Է՛հ, հօրս ընկերը, անիկա ո՞ր գնենք։ Բիթը մէջը պիտի խօթէ։

—Սնտուկները իրեն թո՛ղ ըլլան, լմնցաւ գնաց։

—Եթէ ինքզինքը ցուցնէ։

—Բայց գաւաթ մը ըմպելիին համը նայիլ չպիտի տայ մեզի։

(Շարունակելի)

հատ մը ղրկէ իրեն։ Պ. Պօտրի տ՚Ասոն տեղէն ելաւ եւ բեմին մօտենալով՝ հինգ ֆր.նոց մը դրաւ Պ. Ռապիէի առջեւ ու ըսաւ.— «Աւասիկ բաժանորդագրութեան գումարը»։ Բոլոր Ժողովականները կը խնդային։ Բարապանները Պ. Պօտրի տ՚Ասոնի վերադարձուցին այդ դրամը, որ նախ մերժեց եւ վերջապէս դրամը դրաւ։ Պ. Ռապիէ խօսքը շարունակելով պատասխանեց այն մեղադրանքներուն թէ կարգ մը գրութիւններ յապաւած եւ գաւառային կառավարիչներու կողմէ կրօնական միաբանութեանց ի նպաստ տրուած տեղեկագիրները պահած ըլլայ։ Պ. Ռապիէ ըսաւ թէ իր տեղեկագրին մէջ լռութեամբ անցած է նոյն գրութեանց այն մասերը՝ որոնք կրօնականներու անբարոյական արարքները կը պատմեն։ Պ. Ռապիէ ըսաւ որ այդ մասին եթէ շատ թախանձուի ,դռնփակ նիստ պիտի խնդրէ։ Պ. Ռապիէ ըսաւ թէ օրէնքով մը չճանչցուած կրօնական միաբանութիւն մը արտօնուած չէ նկատուիր։ Այդ միջոցին երեսփոխաններէն շատերը նիստին յետաձգումը պահանջեցին եւ այնպէս որոշուեցաւ։

Բարիզ, 18 մարտ.— Պ. Ռապիէ, Երեսփ. Ժողովէն երէկուան նիստին մէջ խօսքը շարունակեց եւ ըսաւ թէ ուսուցանող 25 միաբանութիւնները, որոնք արտօնութիւն կ՚ուզեն, 1901ի օրէնքին համաձայն պաշտօնապէս ճանչցուած չեն։ Պ. Ռապիէ, որուն խօսքերը կ՚ընդմիջուէին, յարեց.— «Կրօնական միաբանութիւնները քաղաքական նպատակ մը միայն ունին եւ Ֆրանսայի ու Ընկերութեան հակառակ դեր մը միայն կը կատարեն։ Անոնց նպատակն է գրաւել այն բոլոր ճամբաները, ուրկէ մարդիկ կ՚անցնին իրենց տղայութենէն մինչեւ կատարելութիւնը։ Հարկ չկայ յիշել Ս. Անթոնի անունով եղած շահագործումները։ Այդ անունով է որ այսօրերկրին մէջ դրամ կը հաւաքեն Ֆրանսայի արդի վիճակին դէմ մաքառելու համար։ Հրատարակութեան մը մէջ տեսայ թէ Թնդանօթաձիգ զինուոր մը որ Թնդանօթի նշանառութեան մրցանակը շահած էր՝ 50 ֆր. եւ ոսկի ասեղ մը։ Այդ զինուորը ըսեր է իր գնդապետին թէ գիտէր որ պիտի շահի, վասն զի Լուրտի Աստուածածնին խոստացած էր ոսկի գնդասեղը։ Զինուորը գնդապետէն արտօնութիւն ուզեր է այդ ասեղը Լուրտի Աստուածածնայ տանելու համար։ 1900ի արուեստահանդէսին տեղեկագրին մէջ պիտի տեսնէք թէ քրիստոնէական վարդապետութեան եղբայրներուն զրկած տետրակներուն մէջ՝ ատելութեան յորդորներ կը տրուին եւ թէ այդ ուսուցման նուազ բարոյալից հանգամանքին համար էր որ նոյն եղբայրներուն կողմէ ուղղուած մեծ մրցանակը մերժուեցաւ։ Կրօնական միաբանութեանց ուսուցումը այնքան հակամէտ է քաղաքականութեան որ Օրլէանի մէջ, երեսփոխանական վերջին ընտրութեանց առթիւ, ուսանողներուն քուէարկութիւն մը կատարել տուեր է, նախապէս գիտնալու ծնողքներուն գաղափարները եւ ըստ այնմ ճնշում բանեցնելու անոնց վրայ։ Ահա այս պատճառներուն համար է որ յանձնաժողովը կ՚առաջարկէ Երեսփ. Ժողովին մերժել խնդրուած արտօնութիւնները։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Խորհրդարանին մէջ.— Քանատայի նաւային պահեստը.— Նաւատորմին ելմտացոյցը.— Սպառազինումներ։

Լոնտոն, 17 մարտ.— Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ նախարարական կուսակցութենէն երեսփոխան մը հարցուց թէ ճի՞շդ է որ Քանատա որոշած է նաւային պահեստ մը կազմել, բրիտանական իշխանութենէն անկախաբար, եւ եթէ այնպէս է, կառավարութիւնը ի՛նչ ընթացք պիտի հետեւի։ Ծովային նախարարութեան խորհրդական Սըր Արնոլտ Ֆորսթէր յայտարարեց թէ տեղեկութիւն չունի, բայց թէ խնդիրը բոլորովին Քանատայի կը վերաբերի եւ ոչ բրիտանական կառավարութեան։ Նոր երեսփոխան Պ. Քրուքս ըսաւ թէ տասնըհինգ օրէն ուշադրութիւն պիտի հրաւիրէ որ Խորհրդարանին մէջ աշխատաւոր դասակարգէն ներկայացուցիչներուն թիւը անբաւական է եւ թէ այդ մասին առաջարկութիւն մը պիտի ընէ՝ դարման մը տանելու համար։ Բոլոր երեսփոխանները ծափահարեցին։

—Երեսփ. Ժողովը յետոյ նկատողութեան առաւ նաւատորմին ելմտացոյցը։ Կալլէսի իշխանը ներկայ էր նիստին։ Ազատական կուսակցութենէն Սըր Ռոպէրթ Ռէյտ, ըսաւ թէ ելմտացոյցին դէմ պիտի չխօսի, բայց մտահոգութիւն յայտնեց նաւային ծախքերուն համար, որոնք ինը տարուան մէջ գրեթէ կրկնապատկուած են ըսաւ թէ հանրութեան հակառակ է մրցման այդ եղանակը՝ նաւային շինութեանց մէջ, որով յամառութիւն մը կայ գերակշռութիւն մը ունենալու օտարներուն վրայ։ Երեսփոխանը նախահամամիտ չէ այն ջանքերուն, որոնք կ՚ըլլան բրիտանական ինքնօրէն գաղթավայրերն ալ մասնակից ընելու երկրին պաշտպանութեան ծախքերուն։ Ազատական կուսակցութենէն Սըր Չարլզ Տիլք ըսաւ թէ այդ ահագին ելմտացոյցը եթէ ընդունուի ,զինուորական ելմտացոյցը պէտք է նուազցնել նոյն համեմատութեամբ։ Դարձեալ նոյն կուսակցութենէն Պ. Ռոպէրթսըն յայտարարեց թէ նաւային ելմտացոյցը գրեթէ ինը հարիւր միլիոն ֆր. է եւ թէ նաւային ծախքերուն յաւելումը եթէ նոյն համեմատութեամբ աւելնայ, միայն նաւատորմին ելմտացոյցը տասը տարիէն երկու միլիար ֆր.ի պիտի բարձրանայ։ Սըր Արնոլտ Ֆորսթէր, այդ քննադատութիւններուն պատասխանելով, պաշտպանեց իր ելմտացոյցը, ըսելով որ վարկերու յաւելման մէկ մասը արդիւնք է շինուածանիւթերու սղելուն. նաեւ շինութեանց աշխատութեանց բազմանալուն, անգլիական նաւերուն արագութեանը ու անոնց ծաւալին, զրահապատ–յածաւորականներու հանգամանքին, նոր սպառազինութեանց եւ այն իրողութեան թէ անցեալ տարուան նաւային շինութեանց ծրագրին մէկ մասը անգործադրելի մնացած է։ Սըր Արնոլտ Ֆորսթէր, զէնքընկէցութեան մը առաջարկութեան մասին, ըսաւ թէ մեծ թեթեւացում մը պիտի ըլլայ։ Գաղթավայրերու կողմէ երկրին պաշտպանութեան ծախքերուն ըլլալիք աջակցութեան համար ալ ըսաւ թէ չի կարծեր որ գաղթային անկախ նաւատորմի մը գաղափարը ընդունուի, եւ ոչ ալ Անգլիա կարենայ մերժել գաղթավայրերու պաշտպանութեան ստանձնումը։ Հիմակուան կացութիւնը սակայն, չի կրնար շարունակել։ Քարտուղարը յարեց թէ այս տարուան ծրագիրն է շարունակութիւնը անցեալ տարուան ծրագրին՝ որ յառաջիկայ տարին ալ պիտի շարունակուի։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Հատուցման վճարումները.— Ոսկեդրամի խնդիրը.— Դեսպաններուն յայտարարութիւնները։

Բէքին, 17 մարտ.— Դեսպանները, այսօր, գումարում մը ունեցան եւ նկատողութեան առին այն ծանուցագիրը, որով Չինու կառավարութիւնը կը յայտարարէ թէ մինչեւ որ դեսպանները իրենց տէրութեանց չներկայացնեն մաքսերը ոսկի դրամով հատուցանելու խնդիրը, շրջաբերութեան պիտի չհանէ հատուցման վճարմանը վերաբերեալ պարտաթուղթերը։ Դեսպաններու մեծ մասը յայտարարեց թէ նախ պարտաթուղթերու շրջաբերութեան հանուիլը պահանջուի եւ յետոյ նկատողութեան առնուին բրոթոքոլին վերաբերեալ խնդիրները։ Ֆրանսայի դեսպանը յայտարարեց թէ իր կառավարութենէն արտօնուած է ընդունիլ Չինու առաջարկութիւնը՝ մաքսերը ոսկեդրամով վճարելու մասին։ Ռուսիոյ դեսպանը ոյժ տուաւ Ֆրանսայի դեսպանին, որով համաձայնութիւն կարելի չեղաւ գոյացնել։

ՈՒԹԷՅՔԸՐ ՌԱՅԹ

Սեղանաւորին քրոջ աղջիկը.— Թէ ի՛նչ կ՚ըսուի Քլիւպներու մէջ.— Նոր յայտնութիւններ։

Լոնտոն, 17 մարտ.— Ուիթէյքըր Ռայթի գործը բնականաբար կը զբաղեցնէ հանրային կարծիքը։ Հետաքրքիր անձերը մանաւանդ կ՚ուզեն գիտնալ թէ սեղանաւորին հետ ի՛նչ յարաբերութիւն ունի այն աղջիկը որ անոր կ՚ընկերանայ։ Այդ աղջկան անունն է միս Պրաուն։ Ռայթ կ՚ըսէ թէ իր քրոջ աղջիկն է որ մտադրութիւն ունէր Ֆիլատէլֆիա երթալով մօրաքրոջը այցելութիւն տալու։ Ռայթի կինն ալ տեսակցութեան մը պահուն ըսած է թէ չի ճանչնար այդ աղջիկը։ Այդ է պատճառը որ հանրութեան հետաքրքրութիւնը կ՚աւելնայ։ Նիւ Եորքէն կը հեռագրեն տեղւոյն դատաւորը Ռայթի վրայ գտնուած գումարէն 2,500 ֆր. տուեր է միս Պրաունի։ Վաղը Ռայթ նորէն պիտի ներկայանայ Նիւ–Եորքի դատարանին։

—Նոր լուրի մը նայելով, Ռայթ իր փաստաբանին հետ խորհրդակցելէ ետքը, յայտարարեր է որ պատրաստ է Անգլիա դառնալ, բայց ոչ իբրեւ բանտարկեալ։ Պատւոյ խօսք տուեր է առաջին մեկնող շոգենաւով Անգլիա ուղեւորիլ, պայմանով որ վտարման պահանջումը ետ առնուի։ Կ՚ըսէ նաեւ թէ պատրաստ է իրեն դէմ ըլլալիք ամբաստանութեանց պատասխանել եւ թէ կատարեալ վստահութիւն ունի ելքին վրայ։ Ռայթ հեռագրեր է Ընկերութեան պաշտօնական հաշուեյարդարին, յիշեցնելով որ երկու տարի առաջ Լընտըն էնտ Կլօպ Քօրփըրէյշընի հաշիւները քննած ատեն ըսած էր որ Ռայթ թէեւ սխալ դատողութիւններ ունեցած է, բայց խարդախութիւն բնաւ չէ գործած։ Ռայթ այդ հեռագրով կ՚երեւայ թէ ամբաստանողի դեր ստանձնել կ՚ուզէ զինքը ամբաստանողներուն դէմ։

ՉԻՆԱՑԻ ԲԺԻՇԿՆԵՐԸ

Բժշկական արուեստը Չինու մէջ.— Բազկերակին դերը— Չինացի բժիշկներուն այցելութիւնները։

Բարիզ, 17 մարտ.— Բժշկական արուեստը Չինու մէջ, նորանշան երեւոյթ մը կ՚ընծայէ։ Կազմախօսական եւ դարմանագիտական տեսութիւնը այլանդակ ու յաճախ տղայական է։ Սակայն, զննութեան ոգին զարմանալի կերպով զարգացած է չինացի բժիշկներուն մէջ։ Իրենց ախտաճանաչումը երբեմն այնքան ճշգրիտ է որ իրենց եւրոպացի պաշտօնակիցներուն հիացումը կը շարժեն։ Յաճախ կը բուժեն այն հիւանդները, զորս եւրոպացի բժիշկները անյոյս նկատած են։ Երկու բան հիացումը գրաւած են այն եւրոպացիներուն, որոնք տեսած են չինացի բժիշկներու հիւանդին բազկերակը քննել, կ՚ըսէ Պ. Շարլ տը Հարլէզ, Չինու բժշկական արուեստին վրայ ըրած ուսումնասիրութեան մէջ։ Բազկերակի այդ քննութեամբ՝ չինացի բժիշկները կը հասկնան արեան շրջանի վիճակը, հիւանդութեան պատճառը՝ իր հաւանական հետեւանքներով։ Անոնց ըրած զննութիւնները չարլաթանութիւն պիտի համարուէին, եթէ յաջողութեամբ չպսակուէին։ Նոյն իսկ իրենց զննութեան սկզբունքները կը փոխեն, եղանակին համաձայն։ Բազկերակի բաբախումները չինացի բժիշկին համար, կրնան ըլլալ խորունկ կամ թեթեւակի, կակուղ կամ կարծր, յորդող ջուրի պէս ուժգին կամ տանիքէ վազող ջուրի կաթիլներուն պէս յամրընթաց։ Նուագարանի պրկուած լարերու եւ շատ մը ուրիշ զգայութեանց տպաւորութիւնը կը ձգէ։ Բազկերակին այս զանազան վիճակները յարաբերութիւն ունին կենսական գործարաններու հետ, ինչպէս սիրտը, լեարդը, թոքը, աղիքը, ստամոքսը, փայծաղը, երիկամունքը եւ միզափամփուշտը։ Այսքան նուրբ երանգներ որոշելու համար, չինացի բժիշկը իր այցելութիւնները կ՚ընէ առտուն եւ անօթի փորանց։ Հիւանդի երթալէ առաջ, ամէն մտազբաղումէ զերծ կը կացուցանէ ինքզինքը, մտքին հանդարտութիւնը կը պահէ եւ շնչառութիւնը ազատ ու կանոնաւոր։ Կ՚երեւայ թէ Չինու մէջ, բժիշկները լրջօրէն կ՚ըմբռնեն իրենց պաշտօնը։

ԱՒԱԶԱԿՆԵՐՈՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Հարուստ անձի մը առեւանգութիւնը.— Աւազակներուն ոճը.— Աւազակներուն ձերբակալումը։

Հռոմ, 17 մարտ.— Իտալիոյ բոլոր լրագիրները կը գրուատեն Սիկիլիոյ իշխանութիւնները՝ ազատած ըլլալուն համար Մարսալայի հարուստներէն Պ. Սրանոն, որ ամիս մը առաջ առեւանգուած էր չարագործներու կողմէ։ Տեղւոյն բոլոր բնակիչները սարսափի մէջ էին ատենէ մը ի վեր։ Մտնելու ատեն՝ զինուած ութը չարագործներու կողմէ քաղաքին դուռը եղած յարձակումը, այնպէս ենթադրել տուած էր թէ բազմաթիւ խումբ մը աւազակութիւններ պիտի ընէր շրջականներուն մէջ, այնպէս որ ոչ ոք կը համարձակէր տունէն դուրս ելլել։ Ակներեւ էր թէ Պ. Սրանոյի առեւանգումը առաջուընէ խորհուած էր։ Սարսափը աւելցաւ, երբ ժողովուրդը իմացաւ որ աւազակները երկու միլիոն փրկանք կը պահանջէին։ Ընտանիքին հետ կատարուած բանակցութիւնները ձգձգուեցան, մինչ ոստիկանութիւնը կը ջանար աւազակները ձերբակալել։ Վերջերս, կարգ մը նշանաւոր աւազակներու հետքը երեւան հանեցին։ Յայտնի եղաւ թէ Պ. Սրանո լերան մը վրայ գտնուած եւ երեսի վրայ ձգուած տան մը մէջ պահուած էր։ Իրիկուն մը, որջը պաշարուեցաւ ոստիկաններու եւ հեծելազօրքի ջոկատի մը կողմէ։ Առեւանգեալը ստորերկրեայ նկուղի մը մէջ պահուած էր, որուն դուռն ալ գոցուած էր աղբով. այնպէս որ աւազակները սկսան չորս կողմէն փնտռել։ Երկու աւազակներ, որոնք Պ. Սրանոյի վրայ կը հսկէին, իրենց ռեվոլվերը դրին անոր կոկորդին վրայ, թոյլ չտալու համար որ պոռայ։ Յանկարծ, զօրքերը խուլ աղմուկ մը լսեցին իրենց գլխուն վերեւ. աւազակները կը մաքրէին մուտքը, խոյս տալու համար, Երկու աւազակները փախան այնպիսի տեղէ մը՝ որ զինուորներու կողմէ չէր պաշարուած։ Երեք վայրկեան յետոյ, առեւանգեալը ողջ առողջ կ՚ողջագուրէր իր ազատարարները։ Առանց ատեն կորսնցնելու, Պ. Սրանո կառք նստելով Թրափանի գնաց. յաջորդ օրը Մարսալա ուղեւորեցաւ՝ քաղաքապետին ընկերակցութեամբ։ Պ. Սրանո թէ՛ կառախումբ նստած ատեն եւ թէ Մարսալա հասած միջոցին՝ ժողովուրդն անոր ընկերակցեցաւ նուագախումբով։ Թրափանիի քաղաքապետն ալ խանդավառութեամբ ընդունուեցաւ, որովհետեւ տեղական իշխանութեանց մղում տուած էր խուզարկութիւնները առաջ տանելու։ Նոյն օրն իսկ ձերբակալուեցան տանտէրը եւ երկու տղաքը այն տան, ուր արգելափակ եղած էր Պ. Սրանո։ Ասոնք ալ մասնակցած էին առեւանգութեան գործին։ Ուրիշ երկու հոգի ալ որոնք Մարսալայի կառախումբը կը նստէին, երթալ փրկանքը գանձելու յոյսով, ձերբակալուեցան։ Ասոնց մէջ կը գտնուէր Պ. Սրանոյի վրայ ամիս մը չափ հսկող աւազակը, որ ոստիկաններու թոյլտուութեամբ ,առեւանգեալին ոտքերուն փարեցաւ, ներողութիւն խնդրելով։ Երկրորդ պահապանն ալ անձնատուր եղաւ այսօր։ Կը յուսացուի որ ուրիշ քանի մը ձերբակալութիւններ ալ կատարուին։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԷՇԹԱ, 21 մարտ.— Քոսութի տարեդարձը, երէկ, քանի մը միջադէպերու պատճառ եղաւ։ Երեսփ. Ժողովին մէջ ատենապետը պարտաւորուեցաւ երկու անգամ նիստը դադրեցնել տիրող մեծ աղմուկին պատճառով։ Նախարարապետ Պ. ֆոն Զէլ յայտարարեց թէ երէկուան դէպքերուն ամբողջ պատասխանատուութիւնը կը ստանձնէ. նաեւ այդ դէպքերը պարզեց, հիմնուելով պաշտօնական տեղեկագիրներու վրայ։ Այդ ճառը շատ ծափահարուեցաւ։ Յետոյ նիստը դադրեցաւ։

ՊԷՐԼԻՆ.— Երեսփ. Ժողովը աւարտեց ելմտացոյցին երկրորդ ընթերցումը։

ԲԱՐԻԶ.— Ծերակոյտը կրօնքներու ելմտացոյցին վրայ վիճաբանած ատեն Պ. Տէլբէք պահանջեց ջնջել այդ ելմտացոյցը եւ դադրած հռչակել քոնքորտան։ Նախարարապետ Պ. Քոմպ պատասխանեց թէ քոնքորտան դադրած հռչակելու օրը կարելի է շատ հեռու չէ, քանի որ եկեղեցին անդամները կը բռնադատեն քոնքորտան որ զանոնք կը պարտաւորէ հեռու կենալ քաղաքականութենէ։ Պ. Քոմպ յարեց թէ կառավարութիւնը պիտի պահէ քոնքորտան, բայց պայմանով որ կղերականները բնաւ չխառնուին քաղաքականութեան։ Ծերակոյտը, 49ի դէմ 188 ձայնով, հաւանութիւն յայտնեց Պ. Քոմպի յայտարարութիւններուն եւ 68ի դէմ 210 ձայնով մերժեց Պ. Տէլբէքի առաջարկութիւնը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ֆէրմանայի (Իրլանտա) երեսփոխանական ընտրութեան մէջ պահպանողական հրաժարեալ երեսփոխանին տեղ ընտրուեցաւ անկախ պահպանողական Պ. Մէչէլ՝ 2407 ձայնով։ Իսկ միւս ընտրելին՝ պահպանողական, 2285 քուէ ստացաւ։

ԻՍՄԱՅԻԼԻԱ.— Մարտ 11էն 20 Սուէզի ջրանցքէն անցած նաւերու թիւն է 113 եւ գոյացած հասոյթը՝ 3,070,000 ֆր.։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Չափաւոր արմատական Բաչիչի, Վուիչի եւ Վէլիմիրովիչի հրաժարումը՝ յառաջդիմականներուն միանալէ, վերահաստատեց արմատական կուսակցութեան մէջ կարծիքներու միութիւնը։

ՎԻԷՆՆԱ.— Երեսփ. Ժողովը յանձնաժողովի մը յղեց Աւստրիոյ–Հունգարիոյ պետական պայմանագրութեան ծրագիրը։

ՀՌՈՄ.— Տուրքերու թեթեւացման վիճաբանութիւնը նոյեմբերին յետաձգուեցաւ՝ ուսումնասիրելու համար։

ՊՈՒԽՐԷՇ.— Ներքին գործոց նախարար Պ. Պազիլ Լասքար յառաջիկայ շաբթու օրինագիծ մը պիտի ներկայացնէ, որով ընտրական օրէնքը փոփոխութեանց կ՚ենթարկուի։

ՀՌՈՄ.— Վատիկան կը սպասէ Ֆրանսայի նախարարապետ Պ. Քոմպի կողմէ Ծերակոյտին մէջ ըլլալիք յայտարարութեանց՝ եպիսկոպոսներու խնդրոյն նկատմամբ Ֆրանսայի պահանջումներուն պատասխանելու համար։

—Մարտի առաջին տասնօրեայն մէջ Իտալիոյ կառավարութեան բոլոր հասոյթները աւելցած են, այսինքն մաքսերը՝ 600 հազար ֆր. վիճակահանութիւնը՝ 450,000, անուղղակի տուրք 890,000. գումար երկու միլիոն ֆր.։

ԲԱՐԻԶ.—Պ. Քավէնեաք բաց նամակ մը ուղղեց Պ. Ժորէսի, ըսելով որ Գերմանները Ալզասի մէջ կը տարածեն Պ. Ժորէսի կողմէ Երեսփ. Ժողովին մէջ արտասանուած ճառը ֆրանքօ-գերման յարաբերութեանց վրայ։

—Ընտրական խնդրի մը առթիւ կատարուած նախատական բանակռիւներու հետեւանքով, Պ. Քավէնեաք իր վկաները ղրկեց Պ. Ժորէսի, սակայն Պ. Ժորէսի վկաները յայտարարեցին թէ այդ միջադէպին լուծումը ներկայ պայքարէն ետքը միայն կրնայ տեղի ունենալ, հետեւաբար այս միջոցիս մենամարտի մը կատարումը մերժեցին։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Վէզիրութեան աստիճան տրուեցաւ Բարիզի, Պրիւքսէլի ու Պէռնի օսմ. դեսպան Միւնիր պէյի։

—Մէրսինի կառավարիչ անուանուեցաւ Պրիշթինէի նախկին կառավարիչ Ճէմալ պէյ։

—Էտիրնէի նահանգին Տարրտէրէ գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Պրուսայի նահանգին Պալիա գաւառակին գայմագամ Հիւսէին Հիւսնի էֆ. որուն յաջորդեց Սէլանիկի նահանգին Բրավիշթէ գաւառակին գայմագամ Իսմայիլ Հագգը էֆ.։ Տիարպէքիրի նահանգին Սիլվան գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Բասէն գաւառակին գայմագամ Իպրահիմ Հագգը էֆ. որուն յաջորդեց Միլքիէի շրջանաւարտներէն Րիւշտի էֆ.։

—Տարտանէլի գաւառակին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ Վճռաբեկ ատեանին առաջին ընդհանուր դատախազութեան դիւանին առաջին քարտուղար ու Միլքիէի շրջանաւարտ Շէրէֆ էֆ.։

— Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ կայս. անձնական Գանձուն վիճակագրութեանց տնօրէն Զիհնէտտին պէյի եւ Կայս. Պալատան ուտելիքներու մթերանոցին տնօրէն Իսմէթ պէյի։

ԳՈՍՈՎԱՅԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ.— Վեհ. Սուլթանը իմանալով որ Գոսովայի կուսակալ Հաֆըզ Մէհմէտ փաշա սաստիկ ցրտառութեան մը հետեւանքով թոքատապէ կը տառապի, բարեհաճեցաւ Իր կայս. բարեւները հաղորդել տալ եւ հրամայել որ ճարտար բժիշկներ զայն դարմանեն։ Սէլանիկէն տոքթ. Փաք. փաշա եւ ուրիշ բժիշկներ, կայս. Իրատէին համաձայն, Ակիւպ երթալով դարմանել սկսած են զայն։ Վերջին լուրերու նայելով, կուսակալին վիճակը բաւական բարւոքած է։ Հաֆըզ Մէհմէտ փաշա երախտագիտական հեռագիր մը ուղղած է կայս. Պալատ։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Օսմ. պատուիրակութեան Աթէնք ժամանելուն եւ եղած ընդունելութիւններուն վրայ հետեւեալ նոր տեղեկութիւնները ստացուած են.—Օսմ. պատուիրակութիւնը Աթէնքի մէջ Պրիթանիա օթէլը իջեւանեցաւ։ Եորկիոս Թագաւորը իմանալով անոնց ժամանումը, իր թիկնապահներէն Պ. Բիսան ղրկեց որ հիւրամեծար կարգուած էր օսմ. պատուիրակութեան։ Քիչ վերջը պատուիրակութիւնը այցելութիւն տալու գնաց նախարարապետ Պ. Տէլեանիսի որ արքայական պալատը գտնուելուն համար բացակայ էր։ Պատուիրակութիւնը այցեքարտ թողլէ ետքը, այցելութիւն տուաւ արտաքին գործոց նախարար Պ. Սքուզէսի, որուն հետ խորհրդակցեցաւ Իֆթիխարի պատուանշանը Եորկիոս Թագաւորին յանձնելու օրը որոշելու համար։ Պ. Սքուզէս յետոյ ներկայացաւ Թագաւորին եւ որոշուեցաւ որ օսմ. պատուիրակութիւնը եռշաբթի կէսօրէն ետքը ներկայանայ Եորկիոս Թագաւորին։ Նոյն օրը պալատան առջեւ մեծ բազմութիւն հաւաքուած էր։ Արքայական հեծեալ զինուորներ բարեւի կեցած էին պալատան դուռներուն առջեւ. Աթէնք գտնուող օսմ. հպատակներն ալ գլուխնին ֆէս դրած կեցած էին հրապարակին վրայ։ Հիւրամեծար Պ. Բիսա կէս օրին մօտ պալատական կառքերով Պրիթանիա օթէլը գնաց եւ օսմ. պատուիրակութիւնը եւ օսմ. դեսպանը ու պաշտօնեաները արքայական պալատ առաջնորդեց հանդիսական թափօրով։ Եորկիոս Թագաւորը գահոյից դահլիճին մէջ կեցած էր՝ շրջապատուած պալատական պաշտօնատարներէ։ Դեսպան Րիֆաթ պէյ օսմ. պատուիրակութիւնը ներկայացուց Եորկիոս Թագաւորին որ ձեռքը երկնցնելով «Բարի եկաք» ըսաւ։ Րիֆաթ պէյ Իֆթիխարի պատուանշանը հանելով պահարանէն, յանձնեց Յունաստանի Թագաւորին որ յարգանքով զայն կախեց իր կուրծքին։ Ապա պատուիրակութեան պետ Րահմի փաշա յանձնեց Վեհ. Սուլթանին կայս. գիրը զոր Թագաւորը կարդաց եւ գոհ եղաւ անոր խիստ համակրական պարունակութենէն։ Թագաւորը յետոյ տեսակցեցաւ օսմ. պատուիրակութեան անդամներուն հետ։ Քիչ ետքը պատուիրակութիւնը մեկնեցաւ եւ այցելութիւն տուաւ գահաժառանգ Քոնսթանթին իշխանին։ Իրիկուան կողմ ալ նախարարապետ Պ. Տէլեանիսի բնակարանը երթալով յանձնեց ականակուռ Մէճիտիէ պատուանշանը։ Պ. Տէլեանիս մեծ յարգանքով ընդունեց այդ պատուանշանը եւ կէս ժամու չափ տեսակցեցաւ օսմ. պատուիրակութեան հետ։ Երեքշաբթի գիշեր արքայական պալատան մէջ սեղան մը տրուեցաւ ի պատիւ օսմ. պատուիրակութեան։ Սեղանին ներկայ էին Եորկիոս Թագաւորը, Օլկա Թագուհին, արքայական գերդաստանին բոլոր անդամները եւ պալատական պաշտօնատարներ։ Րահմի փաշա ու Թէվֆիգ պէյ կը կրէին Յունաստանի Թագաւորին կողմէ տրուած պատուանշանները։ Օլկա Թագուհին ու հարսը Սոֆիա իշխանուհին խիստ փայլուն հագուստներ կը կրէին։ Թագաւորը, պաշտօնական համազգեստով եւ Իֆթիխարի պատուանշանը կուրծքին կախած, ճաշասրահը մտնելով բազմեցաւ։ Հացկերոյթին ատեն պալատական նուագածուներու խումբը նուագեց։ Եորկիոս Թագաւորը բաժակ պարպեց Վեհ. Սուլթանին կենացը. այդ միջոցին բոլոր ներկաները ոտքի ելան։ Սեղանէն ետքը ներկաները ուրիշ սրահ մը առաջնորդուեցան, ուր Եորկիոս Թագաւորը կէս ժամու չափ տեսակցեցաւ օսմ. պատուիրակութեան անդամներուն հետ, որոնք շնորհակալութիւն յայտնելէ ետքը մեկնեցան։

ՐԷՈՒՖ ՓԱՇԱ.— Վեհ. Սուլթանը տեղեկանալով որ կայս. անձնապահ զօրաբանակին հրամանատար Րէուֆ փաշա հիւանդ է, առջի օրը բարեհաճեցաւ պալատական պաշտօնատար մը ղրկել եւ անոր ողջութիւնը հարցնել տալ։

ԿԱՅՍ. ՆԵՐՈՒՄ.— Սէրվէթի մէջ հետեւեալը կը կարդանք.— «Կայս. Իրատէի մը համաձայն ներում շնորհուեցաւ Իզմիրի մէջ քաղաքական յանցանքով բանտարկուած իսլամ ու քրիստոնեայ բոլոր դատապարտեալներուն եւ բանտարկեալներուն, որոնք սկսած են արդէն ազատ արձակուիլ։»

ՊԱՐՍԻՑ դեսպանը, երէկ, առաջին թարգման Յովհաննէս խանի միջոցաւ, կայս. Պալատ ղրկեց գեղակերտ ափսէի մը վրայ դրուած «Նէվրուզիէ»ներ՝ Վեհ. Սուլթանին մատուցուելու համար։

—Պարսից դեսպանատան մէջ, երէկ, դեսպան իշխան Միրզա Րիզա խան շնորհաւորութեան այցելութիւններ ընդունեց Նէվրուզի առթիւ։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Վեհ. Սուլթանը, կ՚ըսէ Սէրվէթ, Ռումէլիի նահանգաց Իր յոյն հաւատարիմ հպատակներուն նկատմամբ ունեցած կայս. հոգածութեամբը, հրամայեց անոնց ունեցած եկեղեցիները ու վարժարանները պահպանել ամէն ոտնձգութեանց դէմ. նաեւ հարկ եղած արտօնութիւնը շնորհել բացուելիք նոր վարժարաններու համար։

—Վիէննայի լրագիրները, կ՚ըսէ Սէրվէթ, Նովոյէ Վրէմիայէն կ՚արտատպեն հրատարակութիւնը տեսակցութեան մը զոր Կ. Պոլսոյ ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէվ ունեցած է այդ թերթին թղթակցին հետ։ Պ. Զինովիէվ յայտարարեր է որ Ռումէլիի նահանգաց քննիչի պաշտօնը լաւ ձեռքերու յանձնուած է, վասն զի Հիւսէին Հիլմի փաշա լուսամիտ ու արդարասէր մարդ մըն է եւ պիտի կրնայ գործադրել Վեհ. Սուլթանին հրամանները։ Պ. Զինովիէվ նաեւ գովեստով խօսեր է Մեծ–Եպարքոսին համար որ ձեռնհաս գործադրողն է կայս. Իրատէներուն։ Օսմ. կառավարութիւնը, յարեր է ռուս դեսպանը, իր խրատները կը գործադրէ՝ յանցաւորները պատժելով։

—Տասնըչորս Պուլկարներէ բաղկացած աւազակներու խումբ մը, իրենց պետ ունենալով Արսոթօլ անուն անձ մը, ոստիկան–զինուորներու կողմէ պաշարուած էին Կէվկէլի գաւառակին Պիւխիւթմէկէ գիւղին մէջ։ Աւազակներուն ազդարարուեր է անձնատուր ըլլալ, բայց անոնք զէնքով պատասխաներ են, որով ոստիկան–զինուորներն ալ զէնքի դիմեր են։ Աւազակները, մթութենէն օգտուելով, փախչեր են, իրենցմէ չորս հոգի թողլով որոնց երեքը մեռած։ Այդ աւազակները, ոստիկան–զինուորներուն ժամանումէն առաջ, յոյն քահանայ մը եւ Քոցօ–Վալաք դեռատի աղջիկ մը սպաննած էին։ Կը կարծուի թէ խումբին պետը՝ Արսոթօլ մեռեալներուն մէջ է։ Ոստիկան–զինուորները կը հալածեն փախչող աւազակները։ (Սէրվէթ)

—Մալիւմաթի մէջ կը կարդանք.— «Լոնտոնէն կը գրեն վիէննական լրագիրներուն թէ Անգլիոյ Խորհրդարանին անդամներուն բաշխուած Կապոյտ Տետրակը կը խօսի կայս. Իրատէով Ռումէլիի նահանգաց համար ձեռք առնուած միջոցներուն վրայ։ Սոֆիայի անգլիական դիւանագիտական գործակատարը հրահանգ ստացած է՝ հրաւիրել պուլկար կառավարութիւնը որ ձերբակալէ աւազակները. նաեւ հասկցնել նոյն կառավարութեան թէ այդ աւազակներուն գոյութիւնը խիստ վնասակար է Պուլկարիոյ համար։»

—Կուսակալութեանց հրահանգ տրուեցաւ որ առանց երաշխաւորի ոստիկան–զինուոր չգրեն։

—Էտիրնէի նահանգին ոստիկաններու կազմակերպութեան յանձնաժողովը աւարտեց իր քննութիւնները։ Ոստիկանութեան գօմիսէր մը ու հինգ ոստիկաններ հանգստեան կոչուեցան եւ երկու հոգի անպատշաճ վարմունքի եւ մէկ հոգի ալ անկարողութեան համար վտարուեցան։ Վաթսունը ութ ոստիկաններէն տասնըմէկն ալ աստիճանի բարձրացում պիտի ունենան։

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱՅԻ քարափին առժամեայ ընդունելութիւնը վաղը պիտի կատարուի յանձնաժողովի մը միջոցաւ, զոր կը կազմեն հանրօգուտ շինութեանց տնօրէն Հայտար էֆ. մասնագէտներու Խորհուրդին նախագահ Սէրվիչէն էֆ., նոյն քարափին գօմիսէր Աւալեան Գէորգ էֆ. եւայլն։

ԻՏԱԼԻՈՅ դեսպանատան զինուորական կցորդ Սմնեարիէ գնդապետը որ Սկիւպ գացած էր, Սէլանիկ դարձեր է։

ՕՍՄ. ԴԱՆՔԱՅԻՆ Սէլանիկի ճիւղին նախորդ տնօրէն Պ. Սատոք Մանսազըր ու Սկիւպ պիտի երթայ, այդ տեղերը ճիւղեր հաստատելու։

ՈՒԼԱՀ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐ.— Մանասդըրի, Եանեայի ու Սէլանիկի նահանգներու ուլահներէն տասներկուքական տարեկան երեք չորս տղաք, կայս. Իրատէի մը համաձայն, ձրիաբար պիտի ընդունուին Սուլթանիէ վարժարանը։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ լրագիրները կ՚ըսեն թէ Ֆէրտինանտ իշխանը մերժեր է Նախարարապետ Պ. Տանէվի կողմէ ներկայացուած ընտրելիները՝ պատերազմական նախարարութեան պաշտօնին համար. նաեւ չէ ուզած որ նախարարապետը փոխանորդաբար վարէ այդ պաշտօնը։ Իվանով զօրավարին ընտրութիւն նպաստաւոր ընդունելութիւն մը պիտի գտնէ։

—Վառնայի ոստիկաններէն Սքիւմիկ որ անցագիրներու դիւանին մէջ կը պաշտօնավարէ, պաշտօնանկ եղեր է՝ իբրեւ մեղսակից կարգ մը ուրիշ անձերու որոնք ամբաստանուած են դրամական պարգեւներու փոխարէն ապօրէն կերպով անցագիրներ տուած ըլլալնուն համար։ Տեղական իշխանութիւնները քննութիւն կատարելով հաստատեցին թէ նոյն ոստիկանին անունով 30,000 ֆր.ի գումար մը աւանդ թողուած է պանքային։

—Պուլկարիոյ Ներքին գործոց նախարարութիւնը ծանոյց սահմանագլուխին մօտը գտնուած բոլոր գաւառներու կառավարիչներուն՝ հսկել, որպէս զի նոր ոստիկան զինուորները ունենան պահանջուած երաշխաւորութիւնները բարոյականի մասին։

—Ֆիլիպպուպոլիս յունարէն թերթը կ՚ըսէ թէ կրթական նոր ծրագիրը որ Սաբրանիէի ատենապետ Պ. Ջանքօվի կողմէ ներկայացուած է նոյն ժողովին, պիտի վնասէ Պուլկարիոյ մէջ յունական վարժարաններու ազատ [illegible]։ Ֆիլիպէի յոյն Միտրոպոլիտը եւ մէկ քանի յոյն երեւելիներ Սոֆիա երթալով, իրենց պահանջումները ներկայացուցեր են նախարարապետ Պ. Տանէվի եւ իշխանին դիւանապետ Պ. Տօպրովիչի որոնք խոստացեր են թէ իրենց շահերը պիտի պաշտպանուին։

—Չորեքշաբթի օրը Ֆէրտինանտ իշխանը եւ Պ. Տանէվ երեք ժամու չափ խորհրդակցութիւն մը կատարեցին։ Նախարարաց Խորհուրդը հինգշաբթի օրը գումարուելով խորհրդակցեցաւ պատերազմական նախարարին հրաժարման խնդրին վրայ։ Կը կարծուի որ այդ խնդիրը պիտի կարգադրուի՝ առանց տագնապ մը առաջ բերելու դահլիճին եւ խորհրդարանական կացութեան վրայ։

—Աթէնքի ոստիկանութիւնը, կ՚ըսէ Իգտամ, Նասօ անուն Պուլկար մը ձերբակալեր է որ Սէլանիկ պիտի ղրկուի՝ օսմ. կառավարութեան յանձնուելու համար։

ՀԱՄԻՏԻԷ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ.— Մեծ-Եպարքոս Ֆէրիտ փաշա, ուրբաթ օրը, տղոց յատուկ Համիտիէ հիւանդանոցը երթալով, այցելեց բոլոր մասերը։ Ն. Բարձրութիւնը այցելուներու տետրը ստորագրեց, երախտագիտութիւն յայտնելով եւ բարեմաղթութիւններ ընելով Վեհ. Սուլթանին համար։

ՄԻՒՆԻՐ ՓԱՇԱ.—Բարիզի օսմ. դեսպան Միւնիր փաշա, շաբաթ օրը, կայս. Պալատ երթալով երախտագիտութիւն մատոյց՝ իրեն Վէզիրութեան աստիճան շնորհուելուն համար։ Միւնիր փաշա, յետոյ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ–Եպարքոսին, արտաքին գործոց նախարարին, պետական Խորհուրդի նախագահին եւ ուրիշ պաշտօնատարներուն հետ։

—Միւնիր փաշա քանի մը օրէն Բարիզ պիտի ուղեւորի։

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ երկրորդ քարտուղար ու սենեկապետ Իզզէթ փաշա հիւանդ է եւ կը դարմանուի Կայս. Պալատան բժշկապետ Սայիտ փաշայի կողմէ։

ԴԱՏԱԿԱՆ Նախարարութիւնը ծանոյց ամէն կողմ թէ Թուրքիա բնակող պարսիկ հպատակները ոճրի, յանցանքի՝ եւ այդ կարգի դատերու համար օսմ. օրէնքին ու դատարաններուն ենթակայ են ուղղակի՝ առանց դեսպանատան ու հիւպատոսարանի միջամտութեան՝ այն պարագային երբ խնդիրը պարսիկ հպատակի մը եւ օսմ. կամ օտար հպատակի մը միջեւ եղած ըլլայ, բայց երկու պարսիկ հպատակներու միջեւ ծագած ամէն տեսակ դատեր հիւպատոսարաններուն կը վերաբերին։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ՆԱՒԱԲԱԺԻՆ.—Վիէննայէն կը հեռագրեն թէ, կ'ըսէ Լ. Հէրըլտ, աւստրեւհունգարական նաւաբաժինը, որ ինչպէս ծանուցուեցաւ պտոյտ մը պիտի կատարէ Միջերկրականի մէջ, յառաջիկայ շաբթու ճամբայ պիտի ելլէ։ Կը բաղկանայ չորս մարտանաւերէ եւ կը գտնուի Լէօսէկար Քնայսլէր ֆոն Մայխատորվ դեր–ծովակալին հրամանատարութեանը տակ։ Պիտի այցելէ նաեւ Շիրա, Իզմիր, Հռոդոս, Միլօ, եւ Պիրէոն։ Այդ պտոյտը երեք ամիս պիտի տեւէ։

Պ. ՊԷՐԺԷ.— Գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ ուրբաթ օրը, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ ականակուռ Մէճիտիէ պատուանշան շնորհել Հանրային Պարտքի վարչութեան ֆրանսական պատուիրակ Պ. Պէրժէի՝ իբրեւ վարձատրութիւն մը այն ջանքերուն զորս Պ. Պէրժէ կ'ընէ նոյն վարչութեան գործերուն աւելի մեծ զարգացում մը տալու համար։ Կը շնորհաւորենք Պ. Պէրժէն՝ կայս. այդ բարձր գնահատման արժանացած ըլլալուն համար։

Պ. ՀԻՒԿՆԷՆ.— Գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Լիաքաթի ոսկի շքադրամ շնորհել Անատոլըի երկաթուղիին ընդհանուր տնօրէնի օգնական Պ. Հիւկնէնի՝ իբրեւ վարձատրութիւն այն բարւոք ծառայութեանց զորս երկրին կը մատուցանէ։ Կը շնորհաւորենք Պ. Հիւկնէնը կայս. այդ բարձր շնորհաց արժանանալուն համար։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ դեսպան Պ. Լահովարի շաբաթ օրը Պուքրէշ ուղեւորեցաւ, կարճատեւ արձակուրդով մը։

ՎԱՆԱՅ ԾՈՎԸ.— Նոր Ընկերութիւն մը մենաշնորհ կը խնդրէ նաւագնացութիւն մը հաստատելու Վանայ ծովին վրայ, վասն զի նախկին Ընկերութիւնը չէ կրցած գործադրել իր յանձնառութեան տարրին պայմանները։

«ՖՈՒԱՏ» կայս. զբօսանաւին նորոգութիւնները աւարտեցան։ Հիմա ներքին կահաւորումները կը կատարուին։ Այդ զբօսանաւը պիտի գտնուի Իզմիրի հետ որ Գերման իշխանները դիմաւորել պիտի երթայ։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խտիւը, հեռագիր մը ուղղելով Վիլհէլմ կայսեր, գոհունակութիւն յայտնեց՝ Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանին ու եղբօրը՝ Եգիպտոս այցելելնուն համար։ Վիլհէլմ կայսրն ալ հեռագիր մը ուղղելով Աբպաս փաշայի, շնորհակալութիւն յայտնեց՝ իշխաններուն եղած ընդունելութեան համար։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ յունական հասարակութիւնը հազար ոսկի ստացաւ վերջերս մեռած Պ. Ժան Լանիերքօյի կտակէն։ Այդ գումարը պիտի յատկանայ որբանոցի մը կառուցման։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.—Մոնիդէօրի մէջ կը կարդանք թէ նախարարաց Խորհուրդին որոշմամբ որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, անգլիական այն հաստատութիւնները որոնք մինչեւ հիմա ճանչցուած չէին, պաշտօնապէս ճանչցուած են, որով ապահարկութիւններ ու թոյլտուութիւններ պիտի վայելեն, ինչպէս ուրիշ ուրիշ հաստատութիւններ։ Պաշտօնապէս ճանչցուած հաստատութիւններն են՝ Գատըգիւղի (Մոտա) անկլիքան եկեղեցին, ակովտական միսիոնարութեան հաստատութիւնը՝ Ղալաթիա, անգլիական նաւային հիւանդանոցը որ շինուելու վրայ է, Գումգաբուի մէջ 1887ին անգլիական միսիոնարութեան կողմէ հիմնուած որբանոցը ու դարմանատունը եւ Անգլիոյ Ս. Գրքի Ընկերութեան կեդրոնատեղին։ Նահանգներու մէջ գտնուած ութսուն երեք հաստատութիւններէն անոնք միայն ճանչցուած են որ գործօն վիճակի մէջ կը գտնուին։ Ապագային հիմնուելիքներուն համար ալ մասնաւոր օրէնքին համաձայն հարկ եղած դիմումը պիտի ըլլայ պատկանեալ միսիոնարութեանց կողմէ եւ օրինական ձեւակերպութիւնը պիտի կատարուի։ Կայս. այդ Իրատէն հաղորդուեցաւ ներքին, արտաքին ու կրթական գործոց նախարարութիւններուն։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—Ուաշինկթընի օսմ. դեսպան Շէքիպ պէյ ներկայացեր է Մ. Նահանգաց նախագահ Պ. Ռուզվէլթի որ շնորհակալութիւն յայտներ է Պէրութի ամերիկեան բժշկական վարժարանին նկատմամբ օսմ. կառավարութեան կողմէ եղած թոյլտուութիւններուն համար։

ՇԵՐԱՄԱԲՈՒԾՈՒԹԵԱՆ այս տարուան երկու մրցումները, ինչպէս ծանուցուեցաւ, Դամասկոսի ու Ամասիոյ մէջ պիտի կատարուին։ Դամասկոսի մէջ կատարուելիքին ներկայ պիտի ըլլայ երկրագործական մասնագէտներու երկրորդ ճիւղին քննիչ Սուբէնեան Վահան էֆ. եւ Ամասիոյ ալ նոյն ճիւղին պաշտօնեաներէն Լէպիպ պէյ։

ԽՄՈՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅ.—Խմոր պատրաստելու յատուկ մեքենաները զինուորական փուռերուն մէջ փորձուելով, գոհացուցիչ արդիւնք տուեր են, որով անոնցմէ քանի մը հատ Անգլիա յանձնարարուեր է։

ԽԱՂԱԽՈՐԴՈՒԹԻՒՆ.— Կ. Պոլսոյ Առեւտրական Սենեակը, Իզմիրի Առեւտրական Սենեակին դիմումին վրայ, խնդրեց ձեռնհաս պաշտօնարանէն որ օսմ. միւս երկիրներէն եւ օտար երկիրներէ ժամանած ու չորցուած մորթերէն հարիւրին ութ մաքս եւ անասնոց քննութեան ծախքը չառնուի։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Իգտամ կ'իմանայ թէ առեւտրական երկրորդ դատարանը սնանկ հռչակած է Եէնի Գաբուի, Օրթա Պօսթան, Բէաթիզ Գասըմ Թաղը բնակող սաթի վաճառական Էքմէքճեան Համբակումը, Վորթիքը ու Միհրանը։

ՎՃՌԱԲԵԿ ատեանը վաւերացուց այն վճիռը, որով Գըլ Գուրնը բնակող ոսկերիչ Գրիգոր, առանց պաշտօնական հանգամանք մը ունենալու պատուանշան կրելուն համար, երեք ամսուան բանտարկութեան դատապարտուած է։

ՕՍՄ. ԱՐՀԵՍՏԱՒՈՐ ՄԸ.— Գասթէմունիի արհեստաւորներէն Մէհմէտ աղա դաշնակ մը շինելով Կ. Պոլիս ղրկեց եւ մատոյց Վեհ. Սուլթանին որ շատ գոհ մնաց եւ հրամայեց դրամական պարգեւ մը շնորհել անոր։

ՇԷՅԽ-ՈՒԼ-ԻՍԼԱՄԻ Դուռը ծանոյց կրօնական բոլոր պաշտօնեաներուն որ սրճարանները չնստին եւ նարտ, տոմինօ եւ այլն չխաղան։

ԾՈՎԱՅԻՆ նախարար Հասան փաշայի առողջական վիճակը հետզհետէ կը բարւոքի։

ՄԱԽՄՈՒՍԷԻ 10 թիւ շոգենաւը որ շաբաթ իրիկուն ժամ 11ին Կամուրջէն ճամբայ ելած էր, գիշերուան ժամ 3ին հազիւ կրցեր Մեծ Կղզի հասնիլ։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

Արեւելեան երկաթուղիներու պարտաթուղթերուն 199րդ վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի յառաջիկայ ապրիլ 1/14ին, Հանր. Պարտքի Վարչութեան կեդրոնատեղիին մէջ, մասնակցութեամբ Օսմ. Կայս. Պանքայի։ 2—4

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՄԵՐՍԻՆ ԺԱՄԱՆՈՒՄԸ

Սահակ Կաթողիկոսի ընդունելութեան նախապատրաստութիւններ. — Ընդունելութեան կերպը.— Մինչեւ շոգենաւ.— Վերադարձ շոգենաւէն.— Մեծ թափօր դէպ ի եկեղեցի.—Սեղանը.—Այցելութիւններ. — Ատանայի 400 հոգինոց մասնաւոր կառախումբը.— Մեկնումն Ս. Կաթողիկոսին դէպ ի Ատանա.— Ատանայի մէջ։

(ՄԵՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԹՂԹԱԿՑԷՆ)

ՄԵՐՍԻՆ, 3 մարտ

Անհամբեր հետաքրքրութեամբ կը սպասէր ժողովուրդը, երբ երեք օր առաջ, Սիօնի բարձունքէն հեռագրական լուր մը յիշեալին մեկնումը կը ծանուցանէր Երուսաղէմէն՝ իր հետեւորդներով միասին. անչափ խնդութեամբ լեցուած ժողովուրդը սկսաւ զբաղիլ շքեղ ընդունելութեան մը նախապատրաստութեամբ. տեղւոյս փոքրաթիւ գաղութն ալ հարկաւ կարեւորագոյն բաժինը ունէր առ այդ մասնակցելու։ Առանց ատեն կորսնցնելու, ազգ. վարժարանաց համար նորոգ գնուած ընդարձակ շէնքի մը կահաւորումն ու նորոգութիւնը ընել սկսաւ, այնպէս որ մէկ քանի օրուան մէջ կոկիկ դիրքի մը մէջ դնելով՝ լաւ եւ շքեղ կահաւորմամբ մը օժտեց յիշեալ տունը։ Թաղական Խորհուրդը ընդհ. հսկող եւ վերակացու կարգած էր Աբր. էֆ. Սէլեանը՝ որ պատուաբեր կերպով մեծարեց Ս. Կաթողիկոսը եւ բոլոր հրաւիրակները. վարժարանին բոլոր ուսանողները կը պատրաստուին մինչեւ նաւամատոյց երթալ հետիոտն, առաջնորդելու համար Ս. Կաթողիկոսը դէպ ի եկեղեցի. ժողովական Տէարք աչալուրջ հսկողութիւններ կ'ընեն անթերի ընդունելութեան մը համար։ Կառավարական պաշտօնեաներ հրամաններ ստացած են մեծամեծ պատիւներ ընել Ս. Կաթողիկոսին։ Ս. Կաթողիկոսը գիշեր մը հիւրասիրել Մերսինու ժողովրդեան անխուսափելի փափաքն է, եթէ երբեք արգելք մը չպատահի այդ փափաքին իրագործմանը։

Այսօր, առտուան կառախումբով հոս հասան Ատանայի երեւելիներէն Տ. Աբրահամ Հայր, Տէարք՝ Յակոբ Ուրֆալեան, Լութֆիկ Խուպէսէրեան, Մկրտիչ Եղիաեան, Կարապետ Գազանճեան, Գաւիթ Ուրֆալեան, Մանուկ Շահպազեան, Մանուկ Ճէտիսեան եւլն., որոնք յանուն Ատանայի՝ պիտի դիմաւորեն Ս. Կաթողիկոսը շոգենաւին մէջ՝ ընկերակցութեամբ Մերսինու երեւելիներուն, որոնց թիւը կը հասնի մինչեւ 20ի։ Այսօր պաշտօնապէս ծանուցուեցաւ Ս. Կաթողիկոսին ժամանումը օտար յարանուանութեանց։ Այս գիշեր, Տարսոնի Ս. Պօղոս վարժարանին հայ ուսանողները, թուով 40, հետիոտն եկած էին՝ Սրբազան Կաթողիկոսը դիմաւորելով՝ վաղը օրհնութեանց արժանանալու համար. բացառիկ դէպք մըն է աս, զոր պէտք չէ անյիշատակ անցընել հարկաւ։ Զոյգ մը շոգենաւակներ վաղը առաւօտ պատրաստ պիտի ըլլան 90է աւելի ընտրեալ անձեր առաջնորդելու համար մինչեւ Ելէքթրա աւստրիական շոգենաւը, որ ըստ Իսքէնտէրունէ առնուած մասնաւոր հեռագրի մը՝ խիստ կանուխէն պիտի ողջունէ մեր նաւահանգիստը. ճամբաները մինչեւ նաւահանգիստ մրտենիներ սփռուած են եւ լարուած հետաքրքրութեամբ ամէն ոք կը սպասէ Նորին Ամենապատուութեան բարի ժամանման։

Ժամը ճիշդ 2.08 է, երբ կը հասնինք նաւահանգիստ։ Շնորհիւ բարեխնամ կառավարութեան ձեռք առած ազդու միջոցներուն, հանդարտութիւնը խիստ լաւ պահուած էր, որով Ս. Կաթողիկոսը դիւրութեամբ կրցաւ յառաջանալ այդքան բազմութեան մէջէն։ Մեծամեծ զինուորական պատիւներ երախտապարտ կացուցին հայ համայնքը. զինուորներ կը հսկէին եւ անցուդարձը կը դիւրացնէին։ Հայ, յոյն եկեղեցականներ եւ դպրոցականներ սկսան ծանրաքայլ ընթանալ դէպ ի եկեղեցի։ Այս աչքառու թափօրը մեղմընթաց կը յառաջանար եւ ժամը 2 3/4ին կը հասնի եկեղեցի. խուռն բազմութիւնը կը մնայ եկեղեցիին գաւիթը եւ Ամեն. Ս. Հայրը կը մտնէ դռնէն ներս՝ զնգզնգաձայն շարականներով։ Ցոյն հասարակութեան կողմէ ճառ մը կը կարդացուի եւ կրկին շարականներով ու երգերով կ'ելլէ եկեղեցիէն, յատկապէս պատրաստուած շէնքը երթալու համար։ Նեղ անցքի մը վրայ՝ Մանկապարտէզի փոքրիկները անցք չեն տար Ս. Կաթողիկոսին՝ առանց իր օրհնութիւնը ստանալու, ու կը սկսին պտըտիկ բերաններով երգել իր անուան ձօնուած յուզիչ երգ մը՝ զոր յոտնկայս կ'ունկնդրէ Սրբազան Հայրը մեծ հրճուանքով։ Այդ երգը աւարտելէն յետոյ, Ս. Կաթողիկոսը վեր կ'ելլէ, իր Աթոռը բազմելու. բոլոր պաշտօնական մարմիններու պատկանողները վերստին համբուրեցին Ս. Կաթողիկոսին Աջը, ընդ որս Տարսոնի Ս. Պօղոս վարժարանին տղաք։ Ասոնք քանի մը օր առաջ, հետիոտն եկած էին. Ս. Կաթողիկոսը, ի լուր՝ տեղեկանալով սոյն իրողութեան, քանի մը քայլ հեռանալով՝ ըսաւ սոյն աշակերտներուն. «Սէրը հրաշքներ կը գործէ. դուք անապատին մէջ եղած այն միակ ծառն ըլլաք, որուն պտուղը պապակած սրտերը կը զովացնէ եւ քիմքերուն համ կու տայ, կ'օրհնեմ զձեզ. սոյն պտղատու ծառերու նմանիք միշտ»։ ուսանողներու կողմէ անվերջ ծափերով ողջունուեցան այս խօսքերը։

4 մարտ, ժամ 10 առաւօտեան

Գիշերուան ամպամած կէս մթութեան մէջ, մարդկային գլուխներու շարքը կ'երեւայ նաւահանգստին վրայ. խիստ կանուխէն խռնուած են հոն շոգենաւը կանխելու համար։ Շոգենաւակը կը մօտենայ եւ պատրաստ ժողովուրդը կը նստի ու կը հեռանայ ծովուն բացերը, բաւական յառաջանալէ յետոյ, արեգական նախածագ անզօր ճառագայթները կարծես կ'աւետէին Սրբազան Կաթողիկոսին ժամանումը։ Երբ աւելի մօտէն կը դիտենք Ելէքթրան։ Պաշտօնական ձեւակերպութիւններէ յետոյ կ'ողջունենք Ատանայի պատուիրակները, որոնք վերէն կը դիտէին մեր շոգենաւակը։ Վերելակութիւնը կը սկսի փութով. չենք ուշանար սեղմելու եւ համբուրելու սիրեցեալ Նորոգ Ս. Կաթողիկոսի Աջն օրհնալից. շատ զուարթ էր Նորին Ամենապատուութիւնը եւ խոնջէնքի հետքն անգամ ցոյց չէր տար երբեք. ընդհանուր ողջագուրումէ յետոյ, շոգենաւին ընդարձակ սրահին մէջ խօսք կ'առնէ նախ Ռ. էֆ. Սէլեան եւ գրաւոր ուղերձ մը կը կարդայ, յետոյ Խօսրով էֆ. Մանուէլեան Թուրքերէն լեզուով ուղերձ մը կը կարդայ եւ երրորդ կարդացողը կ'ըլլայ Միհրան էֆ. Գըլըճեան, որոնց՝ Ամեն. Սրբազան Հայրը իրեն յատուկ պերճաբանութեամբ կը պատասխանէ։ Երկու ժամու չափ կը տեւէ սոյն ձեւակերպութեանց կատարումը եւ այդ միջոցին կը հասնի ի դիմաց յոյն հասարակութեան՝ տեղւոյն աւագերէցը եւ կ'ողջագուրէ Ամեն. Ս. Կաթողիկոսը։ Այլ եւս կարգն էր բաժնուիլ շոգենաւէն եւ Ամեն. Սրբազան Հայրը կուրծքէն կախած Վեհ. Սուլթանին կողմէ իրեն շնորհուած Ա. կարգի Մէճիտիէ պատուանշանը, եպիսկոպոս, վարդապետ, քահանայ եւ աշխարհական դասակարգէն շրջապատուած, կ'իջնէ պատրաստ շոգենաւակը եւ կը բազմի մետաքսեայ գորգերու մէջ յատկապէս դրուած աթոռը։ Կը հեռանանք Ելէքթրա շոգենաւէն, եւ հիանալի օդով մը՝ շոգենաւակը կը սկսի սուրալ դէպ ի նաւահանգիստը, որուն վրայ հեռուէն անհամար մարդկային գլուխներ կը շարժին անհամբեր։ Ահա, ի դիմաց Մերսինու հայ գաղութին, խօսք առաւ Պ. էֆ. Ուրֆալեանն եւ սիրեցեալ հովուապետին բարի գալուստ մաղթելով՝ աւելցուց, «Սրբազան Հայր, խիստ տկար են մեր շրթունքները, Ձեզ բարի գալուստ մաղթելու համար. Ձերդ Ամենապատուութեան բարեբաստիկ ժամանումը ամբողջ հայ համայնքին համար անբացատրելի խնդութիւն մըն է այսօր, այն համակրական արտայայտութիւնները՝ որոնք այս պահուս Ձեզ կը մատուցուին տարբեր ձեւերու տակ՝ հաստատուն նշաններ են թէ ո՛րքան արժանի էք անոնց, թո՛ղ Ձեր նորոգ պաշտօնը ամոքէ մխիթարութեան կարօտ սրտեր. ժողովուրդը ունի այն գերագոյն հաւատքը թէ՝ շնորհիւ Օգոստափառ Կայսեր՝ Ձեր Սրբազնութիւնը լայն ասպարէզ մը ունի իր գործունէութեան, որով վանքերը պիտի ստանան իրենց չքնաղ վիճակը։ Ուրեմն Տէր Սրբազան, յանուն Մերսինու գաղութին, մաղթենք որ զօրավիգն ըլլաք, որպէս զի անվտանգ հովիւը մնաք միշտ Ս. Եկեղեցիին. բարի ըլլայ եւ անփուշ ճանապարհը Ձեզ Ամենապատիւ Հայր այն Սուրբ Աթոռին որ Ձեզ ակնդէտ կը սպասէ ժամէ ժամ, Ձեզ նման սիրեցեալ հովուապետի մը փափաքելի ներկայութիւնը բաղդ մեծ է իրեն անշուշտ. ուրեմն յոյժ սիրեցեալ Հայր, հոս մըն ալ կրկնենք անսպառ ծափերու մէջ թէ «Կեցցէ՛ միշտ անսասան Ամեն. Տ. Սահակ Ս. Կաթողիկոս Հայր մեր»։ անվերջ ծափերով վերջացաւ սոյն ուղերձն ալ։

Ս. Հօր այցելութեան կը փութան զանազան անձեր, ինչպէս ֆրանսական հիւպատոսը, անգլիական հիւպատոսի թարգման (ինք բացակայ ըլլալուն), որոնք կը պատուասիրուին արժանավայել պատուով։

Ժամ 6ին .40 հոգինոց սեղան մը պատրաստ է պաշտօնական անձնաւորութեանց, որոնք սեղանակից պիտի ըլլան Նորին Ամենապատուութեան. սոյն փափուկ պաշտօնը յանձնուած է Ն. էֆ. Մօստիչեանի, որ ամենայն յաջողակութեամբ կը կարգաւորէ պէտք եղածները, որպէս զի անթերի մեծարանք մը ըլլայ Նորեկ հիւրին։ Անշուշտ շատ երկար պիտի ըլլար ընդհանուր գծերով ներկայացնել հոս մէն մի պատիւ։

Վաղը 400 հոգինոց մասնաւոր շոգեկառք մը Ատանայէն Տարսոնէն հոս պիտի հասնի, առաջնորդելու համար Սրբազան հիւրը դէպի Ատանա։ Սրբազան Հայրը իրեն յատուկ վակոն–սալոնով պիտի երթայ։ Կառախումբը Տարսոն հասնելուն՝ կայարան կանգ պիտի առնէ եւ հոն Ս. Պօղոսի վարժարանէն ի պատիւ ղրկուած նուագախումբը պիտի ածէ Համիտիէ քայլերգը եւ ուրիշ կտորներ։ Սոյն հաստատութեան Տնօրէնութիւնը եւ հայ հասարակութիւնը մեծարանքներ պիտի ընեն։ Ատանայի մօտ՝ Շաքիր Փաշայի կայարանը նորէն պիտի կենայ կառախումբը եւ հոն Ատանացի երիտասարդներէ բաղկացած ուրիշ նուագախումբ մը ուրիշ կտորներ պիտի ածէ։ Ատանա հասնելուն՝ կառավարական զինուորական պատիւներով՝ թափօրը հետիոտն պիտի յառաջանայ, երգեցիկ խումբի երկձայն երգերով դէպ ի Որբանոցի գործարանը։ Յետոյ Վսեմ. կուսակալ Պահրի փաշայի կողմէ ղրկուած իր անձնական կառքը պիտի նստի Սրբազան Կաթողիկոսը եւ ուրիշ 50է աւելի կառքերով պիտի յառաջանայ դէպ ի Ս. Աստուածածին եկեղեցի. Ապէտին փաշայի պողոտան կառքէն իջնելով պիտի յառաջանայ դափնեզարդ կամարի մը տակէն որ պատրաստուած է Յարութիւն էֆ. Բաբայեանի ջանքով, եւ եկեղեցի պիտի մտնէ իր անուան ձօնուած երկձայն երգով մը։ Յետ եկեղեցական արարողութեան՝ գաւիթին մէջ պիտի օրհնէ ներկայ ժողովուրդը։

* * *

Ս. Պատրիարք Հայրը ընկերակցութեամբ Բերայի աւագերէց Տ. Մկրեան Հօր՝ շաբաթ օրը Ֆէրիգիւղ երթալով, աչքէ անցուց եկեղեցիին նորոգութիւն որ փութով առաջ կը տարուի եւ իր խնդակցութիւնները յայտնեց։

Ինչպէս յայտնի է, այդ եկեղեցիին նորոգութեան բովանդակ ծախքը ստանձնած է Զէնոբ պէյ Մէրհամէթճեան որ ինք անձամբ կը հսկէ շինութիւններուն։

—Պարսից Նէվրուզի տօնին առթիւ Ս. Պատրիարքը երէկ միջօրէին պարսկական դեսպանատանը երթալով՝ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ իշխան Միրզա Րիզա խանի։

—Պիլէճիկէն Ս. Միւռոն ուղղուած ըլլալով, Փոխանորդարանը պիտի ղրկէ ի մօտոյ։

—Պրուսայի Առաջնորդ Տ. Յովհաննէս եպիսկ. Արշարունի ի մօտոյ երկու քահանայական ձեռնադրութիւն պիտի կատարէ՝ տեղւոյն եկեղեցիին հոգեւոր պէտքերուն համար, որոնց անբաւական կուգան արդէն վեց քահանաները։

—Ս. Պատրիարքը երէկ իրիկուն շարունակեց իր Մեծ Պահքի քարոզներուն շարքը Մայր եկեղեցիի մէջ, այս անգամ բացատրելով միտքը՝ բարոյական ճշմարտութեամբ պարուրելու պէտքին վրայ։

—Բարիզի «Արեւելեան կենդանի լեզուներու վարժարան»ին Թուրքերէնի դասախօսութեանց կրկնիչ նշանակուած է Կարապետ էֆ. Սըվաճեան՝ յաջորդելով Պ. Մ. Գալիպճեանի՝ որ հրաժարած է։

—Արմաշի փոխ վանահայր Տ. Եղիշէ Եպիսկ. Դուրեան, գրած է Պատրիարքարան թէ՝ Կարնոյ Կարմիր վանուց փոխ վանահայրութեան եւ որբանոցի տեսչութեան համար յարմար վարդապետ մը չկայ վանքին մէջ եւ գտնուածները արդէն ամէնքն ալ դպրեվանքի գործերով կը զբաղին։

ՄՕՏ ՕՐԷՆ

Մեր ընթերցողները մօտի ճշմարիտ վայելք մը ու հաճոյք մը պիտի ունենան կարդալով

ՄԵՐ ԵՐԿՐՈՐԴ ԹԵՐԹՕՆԸ

որ իր հետաքրքրաշարժ ու յուզումնալից դէպքերով պիտի գերազանցէ մինչեւ հիմա հրատարակուածները։

Այս երկրորդ թերթօնը, գործ ֆրանսացի ծանօթ եւ ժողովրդական վիպագրի մը, իր վրայ կը միացնէ այն ամէն անվիճելի յատկութիւնները, որոնք իսկապէս

ՀԱՃԵԼԻ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄ

մը կը դարձնեն զայն, միշտ լարուած պահելով ընթերցողին հետաքրքրութիւնը։

Ո՛Վ ՉՊԻՏԻ ՈՒԶԷ ԿԱՐԴԱԼ

այս նոր թերթօնը, ուր դէպքերը ծայր աստիճան շահեկան, իրարու կը յաջորդեն ճարտար հիւսուածքով, որոտայոյզ ու հետզհետէ հետաքրքրութիւն մը արթնցնելով ամէնուն մտքին մէջ։ Յուզումնալից դէպքերու, ապշութեանց, արկածախնդրութեանց, վերջապէս ամէն կարգի տառամաղիք եղելութեանց կենդանի ու աչքառու տողանցում մը պիտի պարզէ այս նոր վէպը, որ աւելորդ է ըսել, պարզ ու հրապուրիչ լեզուով մը գրուած ըլլալուն, ժողովրդեան ամէն դասակարգերու մատչելի պիտի ըլլայ։ Անգամ մը կարդացողը ա՛լ չպիտի ուզէ ինքզինքը զրկել այս նոր թերթօնին ընթերցումէն, ուր մէջ ընդ մէջ դէպքերը եւ պատկերները անհաւատալի ըլլալու աստիճան առատ ու միեւնոյն ատեն յանկուցիչ են։

ԱԼԲՈՒԱՎԱՃԱՌԸՆ հետ, զոր առաջին երեսին մէջ կը հրատարակենք, եւ որ մեծ ընդունելութիւն գտած է մեր ընթերցողներուն կողմէ, իր սարսռազդեցիկ դրուագներով, այս նոր թերթօնին հրատարակութիւնը, Արեւելքի նիւթերուն մէջ պէսպիսութիւն մը պիտի դնէ, որ թերթի մը գլխաւոր յատկանիշը պէտք է ըլլայ։ Անշուշտ մեր ընթերցողները պիտի գիտնան համբերել մինչեւ

ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ՇԱԲԱԹ ՕՐ
ԵՐԲ ՊԻՏԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ
ՄԵՐ ՆՈՐ ԹԵՐԹՕՆԸ

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ՔՈՒՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՓԼ)

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ, 22 մարտ.— Կայսերական գերդաստանը, այսօր, Զարսքոյէ-Սէլօ գնաց, ժամանակ մը հոն մնալու, ըստ սովորութեան։

ՆԱԲՈԼԻ.— Սաքսոնիոյ գահաժառանգ իշխանը հոս ժամանելով քանի մը օր պիտի մնայ։

ՊԷՐԼԻՆ.— Քարաքասէն կը հեռագրեն Վոլֆ գործակալութեան թէ Պ. Քասթրօ նախագահութենէ հրաժարած ըլլալով, Վէնէզուէլլայի փոխ–նախագահը ստանձներ է նախագահութիւնը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Քարաքասէն կը հեռագրեն Ռէօթէրի թէ Վէնէզուէլլայի Խորհրդարանը միաձայնութեամբ մերժեր է Պ. Քասթրոյի հրաժարականը։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, մարտ. — Ցունուար ու փետրուար ամիսներուն Թուրքիայէն Ֆրանսա ղրկուած ապրանքներուն արժէքն է 16,126,000 ֆր.։ Այդ գումարին մէջ են 5,416,000ի մետաքս, 3,588,000 մորթ եւ 1,202,000 գինիներ։ Նոյն երկու ամիսներուն Ֆրանսայէն Թուրքիա ղրկուած են 6,477,000 ֆր.ի ապրանք։

ԲԱՐԻԶ.— Բարիզի թերթերը ծանուցանելով Հանրային Պարտքի վարչութեան ֆրանսական պատուիրակ Պ. Պէրժէի ականակուռ Մէճիտիէ պատուանշան շնորհուելու լուրը, կը թուեն Պ. Պէրժէի կողմէ Թուրքիոյ մէջ Ֆրանսայի սեղանաւորական ու ճարտարագործական շահերուն մատուցուած ծառայութիւնները. նաեւ այն գերակշիռ դիրքը զոր Կ. Պոլսոյ մէջ կը գրաւէ զանազան ճիւղերու մէջ։

—Քամբրէսիի մէջ հանրապետական Պ. Կրոտժուէ երեսփոխան ընտրուեցաւ։ Բարիզի չորրորդ շրջանակին մէջ Պ. Պ. Մորիս, Պարրէ եւ Տէվիլ համեմատականի մնացին։

—Ընդհանուր կերպով լաւ ընդունելութիւն մը գտաւ Բարիզի օսմ. դեսպան Միւնիր փաշայի վէզիրութեան աստիճանին բարձրացումը։ Բազմաթիւ անձնաւորութիւններ իրենց անունները գրեցին օսմ. դեսպանատան արձանագրութեան տումարին մէջ։

ՔԱՐԱՔԱՍ.— Վէնէզուէլլայի նախագահ Պ. Քասթրօ իր հրաժարականը մատոյց Խորհրդարանին։

ՄԱՏՐԻՏ.— Նորէն նախարարական տագնապի մը երկիւղ կայ, նաւատորմին ելմտացոյցին յաւելման հետեւանքով, որուն հակառակ է ելմտական նախարարը։

ԲԱՐԻԶ.—Թանճէրէն կը հեռագրեն թէ Մարոքի կառավարութիւնը արտասովոր պատուիրակութիւն մը պիտի ղրկէ, ողջունելու համար Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահը՝ Ալժէրիա ուղեւորութեանը միջոցին։

ՄԱՏՐԻՏ. — Պաշտօնական շրջանակներու մէջ խօսք կայ թէ Ալֆոնս ԺԳ. թագաւորը Բարիզի կոմսուհիին մէկ աղջկան հետ պիտի ամուսնանայ։

ՀՌՈՄ.— Թրիպունա կը ծանուցանէ թէ ոստիկանութիւնը Կրանտ–Օթէլին մէջ Կոլզ անուն ռուս մը ձերբակալեր է, որ իր հօրը ու քրոջը հետ ճոխ կեանք մը կ'անցնէր։ Վրայէն գտնուած անցագիրը ուրիշ անուն մը կը կրէր։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 8 Մարտ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	22	35 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	22	38
Ամէնէն վար գին	»	22	35
Ռումէլիի Երկաթուղի գեց.	Ֆր.	125	2
Ամէնէն բարձր գին	»	125	50
Ամէնէն վար գին	»	125	12

ԲԱՑՈՒՄ 7 Մարտ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Փ. Կ.	22	35
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	125	50
Շիրքէթի Խայրիէ		80	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթմ.		—	—
Դօք. Օթմ. Շանթ է Վալէօզ		0	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	22
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	45
» ժուիսանս		1	87
» պարտաթուղթ		494	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		498	—
Թրանսվալ		145	—

Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		268	—
Լավրիոմ		82	—
Անատոլըի երկաթուղի բաժնեթուղթ		12	42
« պարտաթուղթ «		587	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	111	15
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	Ֆր.	22	67
» » » չէք	»	22	63 3/4
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	57
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	06

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	22
Անգլիական ոսկի	»	110	—
Բոլ Էմբէրիալ	»	90	—
Քրիմիգ	»	52	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	03
Մէճալիք	»	—	—
ուալի Արծաթադրամ	Օ. Ո.	6	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 21 Մարտ

Անգլիական Քոնսոլիտէ		91	25
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.		60	25
» » » Գ. բաց.		29	87
» » » Դ. գոց.		29	81
Օսմանեան Պանքա		14	37
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		42	50
» Մօնօբոլ		44	50
Փորթուգալական 1888		32	—
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ		107	75
Տօմինիալ		105	—
Թրանսվալ		5	68
Այտին երկաթուղի		12	50
Փոխանակագիր		25	38 3/4

ԲԱՐԻԶ, 21 Մարտ

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		99	45
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	30	30
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. գոց.	»	30	25
» » » Բ.	»	61	30
» » » Գ.	»	28	70
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	610	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլիի երկաթուղի	»	159	50
Օսմ. մաքսատուն	»	482	—
Օսմ Ռէժի	»	377	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	—	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1130	—
Իտալական Ռանթ	»	102	62
Սպանիական արտաքին	»	91	65
Թրանսվալ	»	145	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	165
Դրամագլուխ	»	—	—

ՊԷՐԼԻՆ, 21 Մարտ

Ռուպլը	Ֆր.	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	133	50
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	80
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	35

ՎԻԷՆՆԱ, 21 Մարտ

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	240	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	120	20
Օսմ. Ռէժի	»	350	—

ՊՐԻՒՍԷԼ, 22 Մարտ

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		29	95
Ռումէլի երկաթուղի		123	25

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԵԱՆԻ ԳԱՐԵՃՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՑԱՐԿԸ
(ճիշդ Զալըքճեանց դէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ ակռաներու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Զմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

ՕՍՄ. ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏ
ԸՆՏԻՐ ԿԻՐ ԵՒ ՇԱՂԱԽ
ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՐԱՆ, ԱԹԵՆԻԱ
Լ. ՔԷՕՍԷՕՂԼՈՒ, Կ. ԼԻՆԱՐՏՕ
ԵՒ ԸՆԿ.

Այս կիրը, որուն սպառումը մեծապէս աւելցած է վերջին երկու տարիներուն մէջ, շատ կարեւոր բարւոքում մը կրած է շնորհիւ ճարտարագէտ Պ. Կ. Լինարտոյի, որ գիտական երկար հետազօտութիւններէ յետոյ, յաջողած է գտնել գերազանցապէս խորոլիք կիր մը։ Լաւագոյն արդիւնքներ տուած է այս կիրը, ծովու եւ անուշ ջուրին տակ։ Օտար առաջնակարգ խորոլիք կիրերէն աւելի աղէկ է անվիճելի կերպով։ 200 օսմ. ոսկիի պարգեւ մը պիտի տրուի անոր, որ ապացուցանէ թէ այս կիրը խորոլիք չէ գերազանցապէս։ Երեք պայմաններ կը միացնէ իր մէջ.— Խնայողութիւն, առողջարար հանգամանք, հաստատունութիւն։

Կեդրոնական մթերանոց, Կալաթա, Բալաֆաթ–Եէրի, Թիւ 63, առաղձավաճառ Պ. Քէօսէօղլու Խարալամպոսի մեծ մթերանոց։ Մասնաճիւղերն են Պոլիս, Քէրէսթէճիլէր, Թիւ 394, Գատըգիւղ քարափին վրայ, Նաւի Միքայէլի քով, Սամսոն՝ Անտոնօղլու Եղբարք։ 57—105

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ԷՕԺԷՆ Ժ. ԲԷՍՄԱՃՕՂԼՈՒ
ԵՒ ԸՆԿ.
Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, թիւ 2

Սոյն դրամատունը սեղանաւորական ամէն կարգի գործեր կը կատարէ. չէքեր կը հանէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն եւ արտասահմանի վրայ, կտրօններ կը գանձէ, փոխանակագիրներ կը վճարէ, Սակարանի գործողութիւններ կը կատարէ, ամէն տեսակ արժէթուղթերու գնում եւ վաճառում կ'ընէ, վիճակահանութեանց պարգեւներուն ստուգութիւնը ձրի կը բաւարէ եւլն.։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիտակ ճամբան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիօն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էտիրնէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պէյրութ, Պրուսա, Դասթէմունի, Դամասկոս, Գոնիա, Լառնագա, Գահիրէ, Մերսին, Միտիլլի, Ուշաք, Բորդ-Սաիտ, Սելանիկ, Սամսոն, Սըվազ, Իզմիր, Տրապիզոն։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (գօնթ-գուրան) փոխատուութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բոլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ։ Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, Հէքեր, վարկագիրներ ու հեռագրական օրտիններ կուտայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժեքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կտրօններ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Պանքան հետեւեալ պայմաններով եւ տոկոսներով դրամ պահեստի կ'ընդունի.—

2 տարի պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 100ին 3 ու կէս տոկոս կուտայ. մէկ տարի պայմանաժամով պահեստի համար՝ տարեկան 100ին երեք։ 6 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 2 առ հարիւր, 3 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան $1^1/_2$ առ հարիւր։

Պոլսոյ գործակալութիւնը վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը կատարէ, եւ աւելէ զատ ապրանքներու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ եւ գօնսինիասիօնով եւ ազատ տէբոզիթոյով ապրանքներ ստանդ կ'ընդունի։

Բերայի մասնաճիւղը նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ կատարուածներէն), եւ ամիջապէս յանձնելու պայմանաւ կը գնէ եւ կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժեթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիի, Ռումէլիի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բանամայի վիճակահանութեան արժեթուղթեր եւլն. եւլն.։ Պոլսոյ գործակալութիւնը եւ Բերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Ռումէլի Երկաթուղեաց արժեթուղթերու բրօմէսները եւ Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 100 օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով։

Օսմ. Պանքան $3^1/_2$% Ֆրանսական եւ 3% գերմանական Ռանթերու փոխարէն գումարներ փոխ կուտայ, պզտիկ ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. յիշեալ Ռանթերը՝ պահեստի դրուած արժեթուղթերու յատուկ տուփէին մէջ կը պահուին։ Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալուն համեմատութեամբ, եղած փոխատուութիւնն ալ հետզհետէ կ'աւելնայ։

ՋՂԱՅԻՆ ԷՔ
ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք, ՊԻՏԻ ԲԺՇԿՈՒԻՔ

Ամենէն չնչին պատճառով շատ անգամ ջղային հիւանդութեան կ'ենթարկուի մարդ եւ եթէ կարեւորութիւն չտալով անփոյթ գտնուի ինքզինք դարմանել, տալու հիւանդութիւնը [illegible] կը յառաջանայ եւ մինչեւ իսկ [illegible] զաւակներուն կը փոխանցուի։ Լուսնոտները, եւ ուրիշ ջղային հիւանդութենէ տառապողներ, կամ այն է որ իրենց ծնողքէն ժառանգած են սոսկալի հիւանդութիւնն եւ կամ հիւանդութեան նոր սկսած ատեն կարեւորութիւն չտալով անոր, իրենց այսօրուան դժբախտ վիճակին հասած են։

Ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը ալ շուտով կը բժշկուի, եթէ հիւանդը կանոնաւորաբար գործածէ ՎԱԼԷՐԻԱՆԱԹ ՏԸ ՊԻԷՐԼՕ անուն աշխարհահռչակ դեղը։

Այս դեղը անմիջապէս կը հանդարտեցնէ ջիղերն եւ ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը արագ եւ վերջնականապէս կը բժշկէ. երկար ժամանակ կրնայ գործածուիլ առանց [illegible] եւ ազդեցութիւնը կորսնցնելու։ Անքնութիւնը, [illegible], կէս գլխու ցաւը, անդամալուծութիւնը, [illegible], [illegible], ջղային հազը, սրտի բաբախումը, [illegible], [illegible], կանանց սովորական [illegible] ու ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը կը բժշկուի ՎԱԼԷՐԻԱՆԱԹ ՏԸ ՊԻԷՐԼՕ գործածելով։ Նեղծերէն զգուշանալ։ Կը ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու եւ դեղի մթերանոցներու մէջ։

Յանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ ինֆլիւէնզայի հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Գրօնսարֆի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։
ՏՈՔԹ. ՍԹԷՔՈՒԼԻՍ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ
ՏՊԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ
ՄԱՔՈՒՐ ԵՒ ՃԱՇԱԿԱՒՈՐ ԿԵՐՊՈՎ ԿԸ ՏՊՈՒԻՆ
Թուրքերէն, Հայերէն, Ֆրանսերէն եւ Յունարէն
ԼԵԶՈՒՆԵՐՈՎ
ՀԱՆԴԷՍՆԵՐ, ՏԵՏՐԱԿՆԵՐ, ՄԱՀԱԶԴՆԵՐ, ՀՐԱՒԻՐԱԳԻՐՆԵՐ, ՆԱՄԱԿԱԳԼՈՒԽՆԵՐ,
ԱՅՑԱՔԱՐՏԵՐ, ՔԱՐԹ-ԱՏՐԷՍՆԵՐ ԵՒ ԱՄԷՆ ԿԱՐԳԻ ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԵՆ

ԱՄԷՆ ՕՐ ՄԻՆՉԵՒ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ ՈՒ ԿԻՐԱԿԻ
ՕՐԵՐՆ ԱԼ ԲԱՑ Է ՏՊԱՐԱՆԸ
ՓՈՐՁԵՑԷՔ ՊԻՏԻ ՉԸ ԶՂՋԱՔ

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատեով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
Թուականը
(20 սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին
Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի [illegible] փողոց, Օսմ. [illegible] դէմը։

Ընդհ. գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զաւօյի
Մարբուճըլար, Զուպոլը խան, Թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։
194

ՍԻՆԿԷՐ
ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING Co

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ չքնաղ մրցանակներ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա (1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի եռեւ
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս (1. Սուլթան Համամ Թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13։
Սկիւտար Զարշը պօյը, Թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ ուի տունը։

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Կահաւորման յատուկ ամէն տեսակ ապրանաց

Ղալաթիա, Թիւնէլին քովը, Մէրթէպանի փողոց Իզզէթ Փաշա Խանի կից, Թիւ 16

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, տօգումա եւ Թալչեայ գործեր, «քէչէ»ներ, «թիւլ» վարագոյրներ, սդորներ, քօրնիչներ, գետինի մուշամպաներ եւ զանազան տեսակներով նոր կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով, ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ

635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

Ի՞ՆՉ ԿԵՐՑՆԵՍ ՏՂԵԿԻՍ

Տղաք երբ հինգ վեց ամսու ըլլան մայրերը անոնց լաւ անդրադարձ ուտելիք գտնելու հետամուտ կ'ըլլան, ինչ որ շատ բնական է, քան որում, մայրական կաթը որչափ ալ առատ ու զօրաւոր ըլլայ, այլեւս անբաւական կը դառնայ տղոց սնուցանելու, երբ վեց ամսու ըլլան անոնք։ Բարիզի ամէնէն հռչակուած բժիշկը Տքթ. Ֆալիէռ, նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը, երկար փորձերէ ու քննութիւններէ վերջ, յաջողած է հնարել տղոց համար առաջին կարգի սնունդ մը, ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌ անուամբ, որ Բարիզի, Լոնտոնի եւ Վիէննայի Բժշկական Համալսարաններէն գնահատուելով, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ ընդհանրացած է։ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը չօքօլաի պէս խիստ քաղցրահամ է եւ միեւնոյն ժամանակ վերջին աստիճան անդիւրար ու կազդուրիչ. մայրական կաթին կրկին անգամը սնունդ կը պարունակէ, զոր ուտող տղաք կը սնանին, կ'ուժովնան, կ'աճին, կը կայտառանան, շուտով ատքի կ'ելլեն եւ առանց հիւանդանալու ակռայ կը հանեն։

Հազարաւոր օրինակներ կ'ապացուցանեն որ Ֆօսֆաթին Ֆալիէռով սնեցող տղաք, քաջառողջ, ուժեղ, զօրաւոր եւ կայտառ մարդիկ եղած են ապագային։

Ամէն հասակէ անձինք անհրաժեշտ է որ գործածեն այս սքանչելի սնունդը։ Մանաւանդ ծերեր, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նիհարներ, որոնք վերջին աստիճանի օգուտ, սնունդ եւ կորով կը գտնան։

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ եւ գաւառներու մեծ դեղարաններուն ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։
10—26

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ
ՓՈԽԱԴԱՐՁԱԲԱՐ ԿԵԱՆՔԻ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին հրաշխաւորեալ [illegible] Ֆր. 1,506,000,000.

1901ին [illegible] Ֆր. 34,000,000

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի [illegible] Ընկերութիւնը [illegible] 1901ին [illegible] Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ [illegible] 3 տարի [illegible] 30 [illegible] 5 տարի [illegible] 5 առ 100 [illegible]

ԼԱ ՆԻՒ ՅՈՐՔ 4 առ 100 [illegible]

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Տ. ՌՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Ընդհ. Գործակալ
Ա. ԶՈՒՀԱՃԵԱՆ
Պոլիս, Հալէթօլ խան
Վալիտէ փողոց, Վէթալիս խան
Ղալաթիա

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ
ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ ամենուն՝ որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ եւ իրականապէս նոր հանրագիտակ բառարան մը։ Ականաւոր գրագէտներէ եւ գիտուններէ շարադրուած, [illegible] գիտութեանց եւ հմտութեան ամէնէն վերջին [illegible]։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով [illegible] (Նշանաւոր անձերու, [illegible] շինուածներու, տեսարաններու եւ թիթեռներու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու եւ տունկերու, սեւ եւ գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 էջնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, եւ 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր շաբթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Ան [illegible] 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. Բաժանորդները կրնան եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սերիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով, [illegible] վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագինն հետեւեալն է. { 190 ֆրանք առանձին տետրերով կամ սերիներով եւ կամ թղթակազմ [illegible]
{ 225 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi-chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանաչ [illegible]

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանդաներով) [illegible]

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան [illegible]
587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Ներքսերն 16 էջնոց [illegible] պիտի ղրկուի ձրիաբար։

ՈՒՆԻՕՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
Ապահովագրական Ընկերութիւն
Հաստատեալ ի Բարիզ 1828—1829
Վանտոմի հրապարակ, թիւ 9 սեփական շէնքին մէջ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վերջը հատուցեալ վնասներ	252	Միլիոն Ֆրանք
1900ին գանձուած ապահովագին	21	»
Դրամագլուխ եւ պահեստ	107	»
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	19	Միլիառ »

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վերջը հատուցեալ վնասներ	120	Միլիոն Ֆրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	260	»
Դրամագլուխ եւ պահեստ	153	»
1900ին գանձուած ապահովագին	17	»

Արեւելքի համար մասնաւոր սակացոյց զեղչեալ գիներով։ Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գրաւիչ քան ուրիշ ո՛ եւ է ընկերութեան պայմանները։ Շահաբաժիններու առաւել [illegible] վճարում, որով Ունիօնի ապահովագրեալք ԶԵՐԾ են այն վտանգներէն եւ յուսախաբութիւններէն, որոց կ'ենթարկուին միշտ այն անձինք՝ որ Շահաբաժիններու բարդման (accumulation des bénéfices) ԹՈՒՈՅՆ եւ ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեամբ գործող ընկերութեանց կ'ապահովագրուին։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՑՍԵՐԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ եւ Արեւելքի Տնօրէնութիւն
Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Թօփհանէլիօղլու Խան, Օսմ. Պանքային դիմացը։

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ
ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ
ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1889ԻՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ
Թահթաքալէ

ՎԿԱՅԱԿԱՆՔ

Առաւելագոյն վերջին կատարելագործութեամբ եւ մաքրագոյն [illegible] [illegible] հաստատութեան ներքին կ'արտադրէ ամենաբարի հոտեղէններ ինչպէս նաեւ Թուալէթի հոտաւէտ եւ լուացքի պարզ օճառներ։

Տեւական ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու [illegible] [illegible] առաւելութեան կը միացնէ գիներու [illegible] [illegible] քաղաքացիներու [illegible] կը գրկուի։

Մեծաքանակ գնումներու համար ուղղուելու է Պոլսոյ մէջ Օրոսմի Պազ եւ Կ. Ինճիճեան Որդւոց [illegible], իսկ գաւառներու եւ օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ են [illegible] [illegible]

ՓԱՐԻԶ.— Գ. Գ. Լարթուիէ Որդի եւ Ընկ. 28.— Ռիւ Շամպոտէօն։
ՊՈՄՊԱՅ.— Գ. Ք. Յակոբ եւ Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.— Գ. Մ. Գալֆաեան.
ԳԱՀԻՐԷ.— Գ. Հ. Թոզանեան.
ՌՈՒՍՉՈՒՔ.— Գ. Ք. Կ. Ինճիճեան Որդւոց.
ՎԱՌՆԱ.— Գ. Կէտոն Արտիթի
ԶՄԻՒՌՆԻԱ.— Գ. Հայնրիխ Վառնինկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.— Գ. Տինօ Ֆէշմանլեզ.
ԻՆԷՊՈԼԻ.— Գ. Մ. Քափուանա.
ՊԷՅՐՈՒԹ.— Գ. Ֆրանքել Շիֆֆներ.
ՍԱՄՍՈՆ.— Գ. Գ. Քեսրոեան Եղբարք.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ.— Գ. Արիս Գ. Ինճիճեան.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ.— Գ. Գ. Վ. եւ Ս. Մեծատուրեան.
ԻԶՄԻԹ.— Գ. Յակոբ Մովսէսեան.
ՌՈՏՈՍԹՕ.— Գ. Յակոբ Բոզմաճեան.

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Գօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէքթ	3607	Գօնկօ	2906	Գրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարչէլլօ	3709	Սիրիօ	1735
Արիոսդօ	2271	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սպէրօ	1200
Պորոտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրատիօ	3600	Մոնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրաւօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինօ	841	Տինամօ	504	Իտալօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտահօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրբիտօ	487
Գալիպսօ	1837	Էրաթօ	1841	Քէլսօ	1033	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլպինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վարօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանթօ	2272	Րինալտօ	1663	Զէնօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօռնօ	1843	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Կոլորատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Թոնիօ շոգենաւը, նաւապետ [illegible], ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։
Միֆասօ շոգենաւը, նաւապետ [illegible], ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։
Ալիֆրօ շոգենաւը, նաւապետ Պինկամ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի այսօր 2ին։
Էպրօ շոգենաւը, նաւապետ [illegible] ընդհանուր վաճառքով պիտի մեկնի Հըլէն ամսոյս 25ին ուղղակի Պոլիս գալու համար։
Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՏ
Թիւ 23—24 [illegible] Միւէթ խան, Ղալաթիա
377

COMP RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան Երթեւեկութիւններ

Գշ. 11/24 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դշ. 12/25 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա, [illegible] 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցութիւն Աղեքսանդրիաէն (Բորդ-Սայիտ, եւ Յաֆա, Պէյրութ, Թարապուլուս-Շամ
Եշ. 13/26 Սէվաստաբոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Ուր. 14/27 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ
Շբ. 15/28 Տարտանէլ, Այնորոզ, Սելանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարապուլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոռդ-Սաիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԶ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
Տամսեր ուղղակի Բաթումի համար։
[illegible] 245 [illegible]
.75 [illegible]
[illegible]
515 Պ. ԹԸՀՈՒԼ

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիրգորիան	10500	Ֆլավիա	3500
Ռումէնեան	10500	Էմիրշիրն	3500
Քէսդրիան	10500	Արրժ.րն	3000
Լանքաստրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Քօլօմպիան	8000	Աֆէնիան	2500
Հօրքան	8000	Անատոլուլիան	2500
Քասդոնիան	8000	Ալճազիրն	2500
Ֆրրժինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինձօ	900
Վավօնիան	3700	Օբօրդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լեսպօն	80
Ֆապիան	3500		

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 24 ժամ առաջ։

[illegible] համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Ղալաթիա, [illegible] [illegible]
500

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին
Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Պանոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3239
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Աէրվիա	7392	Ալէպօ	2181
Ուլթանիա	7269	Շէրպուրկ	1611

Դիմել առ ՃՕԼԻ եւ ՍԻՍԷՐ
Joly et Seagor
Մէրմէրճէ խան, Թիւ 6, 7, 8 Ղալաթիա, Կարակէօյ փողոց
255

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի, Պոլսոյ Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Րամսէս	3000	Թիպու	2500
Անպիս	3000	Նէբթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասրնի	1500
Մարիօթիս	2500	Կիւլէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ եւ ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
194 31. Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՐԵԱՆ